КЎСАКЛАР САЛМОҚДОР, ҲОСИЛ МЎЛ БЎЛСИН!

БУНИНГ УЧУН: *парваришни бўшаштирманг* ✻ *Ғўзани сувга қондиринг* ✻ *Чеканкани сифатли ўтказинг* ✻ ҲАШАРОТ ВА БЕГОНА ЎТНИ ҚИРИБ ТАШЛАНГ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ. МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 149 (2697). | Жума, 31 июль 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЮБИЛЕЙГА МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Келес» совхозининг азамат чорвадорлари кеча катта меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Совхоз давлатга сут сотиш йиллик планини шараф билан адо этди. Чорвадорлар она-Ватанга бутун ўтган йилда топширилгандагидан 1100 центнер кўп сут етказиб бердилар. Бир центнер сутнинг таннархи амалда ўтган йилдагига нисбатан 8 сўм 22 тийинга камайди.

Совхознинг илғор сут соғувчилари Моҳия Иноғомова, Мактуба Қодирова, Мактуба Набиева, Евдокия Сизунова, Фриде Варг ва Тугал Юсуповаларнинг ҳар бири ўзларига бириктирилган ҳар бош соғин сигирдан 1500 — 1800 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олдилар. Чорвадорлар республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейи кунигача давлатга қўшимча равишда яна қарийб 70 тонна сут сотиш мажбуриятини олдилар.

* * *

Куни-кеча Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги икки колхоз чорвадорлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини ортиғи билан бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Бошқармадаги машъал Карл Маркс номли колхоз чорвадорлари давлатга йиллик пландаги 800 центнер ўрнига 863 центнер семиз гўшт сотиб, жонажон диёримизнинг 40 йиллик тўйига ажойиб тўёна ҳозирладилар.

Генерал Собир Раҳимов номли колхоз азаматлари эса 702 центнер гўшт сотишди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ.

Оққўрғон бошқармаси пахтазорларида меҳнат тобора қизғин тус олмоқда. Колхозчилар, совхоз ишчилари мўл ҳосил иштиёқида ҳар туп ғўзани авайлаб ўстириб гул ва кўсакларни кўпайтирмоқдалар. Суратларда: (чапдан) 1. «ЎзССР беш йиллиги» совхози 2-бўлимининг бригадири (ўнгдан) Нуряз Курязов ва звено бошлиғи Маъмур Бўстонов ўртоқлар чеканка машинаси ишини кўздан кечирмоқдалар. 2. «Москва» колхозининг қирқ центнерчи звено бошлиғи ўртоқ Мамад Намозов (ўнгдан) ва колхозчи ўртоқ Одил Алимов ўртоқлар навбатдаги ишлар ҳақида маслаҳатлашмоқдалар.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотолари.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЯНГИЙУЛ. Шу кеча-кундузда «Қизил Октябрь» колхозининг пахтакорлари «Ҳар гектар ердан 32 центнердан хирмон кўтарамиз» деган ваъдаларининг устидан чиқиш учун ғайрат ва ҳимматларини сира аямай астойдил меҳнат қилмоқдалар. Ҳозиргача барча экин майдонлари уч марта комплекс ишловдан чиқарилди. Пайкалларни учинчи бор суғориш қизғин давом этяпти. Бу ишда сувчилардан Ж. Сайдалиев, Т. Ашуров, М. Сулаймонов ва Р. Сотиболдиев ўртоқларнинг хизмати катта.

Т. ЭРМАТОВ.

ОҚҚЎРҒОН. Ўртоқ У. Жумақулов бошлиқ звено деҳқонлари Калинин номли колхозда илғорликни қўлдан бермаётирлар. Улар ўстираётган ҳар туп ғўзада 6—7 тадан кўсак, 17—18 тадан шона ва гул санаш мумкин. Звено азаматларининг мақсади ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта етиштириш, ҳар центнер ҳосилнинг таннархини 10 сўмга туширишдир.

С. ЧЕГАБОЕВ.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ. Бошқармадаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ Бегали Стамқулов бошчилик қилаётган бригадасида ғўза парвариши кўнгилдагидай боряпти. 154 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил кўтариш учун курашаётган бригада пахтакорлари ҳозир ҳар туп ғўзада кўпроқ гул ва кўсак тўплашга, машина теримига пухта ҳозирлик кўришга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Механизаторлардан Николай Ким ва Андрей Ким ўртоқлар моҳирлик билан ишлаб, кунига 10—11 гектарлик пайкални культивациядан чиқаришга муваффақ бўлмоқдалар.

Э. ИСҲОҚОВ.

ЎРТА ЧИРЧИҚ. Киров номли совхознинг 1-бўлими пахтакорлари бу йил 2200 гектар ерда «оқ олтин» етиштиришмоқда. Бўлимнинг илғор бригадаларида ҳозир ўзаро социалистик мусобақа тобора авж олдирилмоқда. Айниқса ўртоқ Ғайбулла Анорқулов бошлиқ бригада деҳқонлари мўл ҳосил тўплаш ишида бошқаларга ўрнак бўлишяпти. Бунда кунлик нормасини бир ярим-икки ҳисса бажараётган сувчилардан М. Дуйшанбоев, Н. Бўрибоев ва А. Йўлдошев ўртоқларнинг ҳиссаси каттадир.

Р. АНОРБОЕВ.

ДАВР—МЕХАНИЗАТОР ДАВРИ

Қайси бир деҳқон билан суҳбатлашманг, улардан илиқ гапларни эшитасиз: механизатор — пахта даласининг ҳақиқий хўжайини. Улар зарбдор фронт жангчилари. Ҳақиқатан ҳам ер ҳайдашдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган асосий ишлар механизация билан бажарилаётган, техника деҳқонга қанот, унинг ҳар бир ишида мадад бўлган ҳозирги пайтда механизатор ҳал қилувчи роль ўйнайди. Кимки, механизатор билан дўст, ака-ука тутинса, бир бурда нонини у билан баҳам кўрса, у албатта кўзлаган мақсадига эришади.

Колхоз ва совхозларда кўплаб тузилган механизаторлар бошлиқ тюпкочи звеноларнинг иши шуни кўрсатиб турибди. Сиз механизатор бошлиқ звенонинг даласида бўлинг. У ердаги саранжом-саришталикни кўриб қойил қоласиз. Кўчатлар ипга тизилгандек бир текис, гектарлар тўла. ғўза тупларида мўл ҳосил тўпланмоқда, Бунинг сири нимада? Энг муҳими шуки, механизаторга тўла ишонч билдирилган. Ҳосилнинг тақдири унинг қўлига топшириб қўйилган. Механизатор қанчалик тер тўкиб ҳалоллик билан меҳнат қилса, ажратилган маблағларни тежаб-тергаб иқтисод қилса, қанчалик баракали хирмон кўтарса, оладиган даромади шунчалик мўл бўлишини олдиндан билиб туради. Шунинг учун ҳам у агротехниканинг ҳар бир тадбирини ўрнига қўйиб бажариш учун жон куйдиради, ортиқча харажатга йўл қўймайди. Сон учун эмас—сифат учун курашади.

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги колхоз ва совхозлардаги механизаторлар — тюпкочи звено бошлиқларининг бўлиб ўтган кенгашида бу ҳақда жуда кўп ибратли гаплар бўлди. Минбарга бирин-кетин кўтарилган механизаторлар зўр ҳаяжон билан сўзлаб, ҳосил тақдири учун қандай қайғираётганликларини ҳикоя қилиб тажриба алмашдилар. Қайси бирларининг гапларини келтирсак экан? Уларнинг ҳаммаси ҳам бир-биридан чиройли ва маъқул гапларни айтишди. Уларнинг ҳар бири ҳам ўртача 30—40 гектар ерда пахта етиштиряпти. Гектаридан 35—40 центнер учун кураш олиб боряпти. Механизациялашган звенолар қишлоқ хўжалиги ривожининг асоси, пахта етиштиришни кўпайтиришнинг энг тўғри йўли, бизларга ишонч билдириб ҳосил тақдирини қўлимизга топшириб қўйганликларингиз учун, минг-минг раҳмат деб айтишди улар.

Мана уларнинг ҳаяжонли сўзларидан баъзиларини келтирамиз.

А. БОЙЗОҚОВ:
(Свердлов номли колхоздан)

Мен бир вақтлари бир ярим мингинчи универсалчи бўлганман. Бу пайтда кунига 20—25 гектар ердаги ғўзани культивация қилардим. Сифат билан ишим бўлмасди. Кечқуруи иш тамом бўлгандан кейин бригадир ишлар қандай бўлди деб ўзимдан сўрарди. Ёмон эмас, шунча гектарни қўлдан чиқариб қўйдик деб жавоб берардим. Баракалла, дерди бригадир елкамга қоқиб, нормани икки ҳисса ўринлабсан. Дарҳол табелчига буюрарди, у тайёрлаган справкага қўл қўйгач чўнтакка солиб МТСга жўнардим. Ахир у маҳалда бизнинг қанча гектар майдонга ишлов берганимизга қараб ҳақ берарди-да.

Ҳозир эса аҳвол тамоман бошқача. Мана мен тюпкочи звено бошлиғиман. Мени мажбур қилишса ҳам бир кунда 7—8 гектардан ортиқ культивация қилмайман. Чунки ҳосилнинг тақдиридан ҳар биримиз манфаатдормиз-да. Шунинг учун сон кетидан қувилмайди. Эгат охирига етгандан кейин трактордан бундоқ ерга тушиб қараб қўяман. Культиватор органларига хас-чўп илинмадими, ғўзага, ҳосил тугунчаларига шикаст етмадими. Шундан кейин кўнгил тинчигач яна ишни давом эттираман.

О. АКИПОВ:
(«Ленин йўли» колхозидан)

Ҳамкасб дўстларим, тер тўкиб қилган меҳнатимиз меваси кўзга ташланиб қолди. Лекин айрим жойларда роса меҳнат қилишади-да, август ойи келгандан кейин ғўзамиз бўлиқ, гул ва кўсаклари етарли деб унинг кўкига маҳлиё бўлиб ишни бўшаштириб юборишади. Бу билан улар ҳосилнинг бир қисмини бой беришади. Ҳақиқий деҳқон бундай қилиши керак эмас. Биз августда ҳам зўр бериб меҳнат қилсак ана шунда мўлжалдаги ҳосилни оламиз. Шуни унутмаслик керакки, ҳозирги шона 10—15 октябрда лўппи-лўппи пахта бўлиб очилади.

Биз ҳозир худди шу мақсадда иш юритмоқдамиз. Дала шийпонида тунаймиз. Ҳамма нарса муҳайё. Кечқурунлари шахмат-шашка ўйнаймиз. Коллектив бўлиб кинога тушамиз. Шундан кейин яна дала шийпонига қайтиб келамиз. Ахир шундай қилмасак ҳам бўлмайди-да. Ҳозир ҳосил тўплашда ҳар кун, ҳар соат ғанимат.

Т. АШУРОВ:
(«Коммунизм» колхозидан)

Мен звено бошлиғи бўламан деганимда баъзилар рози бўлмай: Нима қиласан, ўзингни койитиб, бу ердан ҳар йили пахта эмас, неча-неча центнерлаб пичан олишади, деб айтишди. Лекин биз ишга дадил киришдик. Механизациянинг қудратидан ўт ҳам чекинди. Ҳозир даламизда бўлсангиз, ғўзаларимизни кўриб ҳавасингиз келади. Ўтнинг тухумини қуритдик. Ана сизга янгича усулда ишлашнинг хосияти.

Мен бу ерда яна бир нарсани айтмоқчиман. Эндиликда биз бригадирсиз ишлаймиз. Негаки, бизнинг шароитда бригадир ортиқча штат бўлиб қоляпти. Ўзингиз бундоқ мулоҳаза қилиб кўринг. Ҳар бир механизаторга маълум гектар ер бириктилиб, унинг ихтиёрига техника, ишчи кучи топшириб қўйилгандан кейин механизатор қанчалик сифатли иш бажариб, қанчалик мўл ҳосил етиштирса, шунчалик кўп фойда олишини аниқ билгандан кейин янада яхшироқ ва сифатли ишлашга ҳаракат қилади. Бошқаларнинг кўрсатмасисиз ҳам ҳар бир ишни ўрнига қўйиб бажариш учун интилади. Мен кузатиб юрибман, бизнинг колхозда худди шундай бўлмоқда. Бригадир эса зерикиб қоляпти. У эрталаб келиб, ҳорма, бор бўл деб у ерга бориб чой ичиб, бу ерга келиб дам олиб ҳол-аҳвол сўриштиради холос.

Келгусида механизациялашган звенолар янада кўпайишига ишончим комил. Бундан кейин қишлоқ хўжалиги тараққиётини комплекс механизациясиз тасаввур этиш қийин.

* * *

Кенгашда ана шу сингари дадил фикрлар ўртага ташланди. Механизаторлар август ойида ғўзани яна бир бор шошилмасдан сифатли культивация қиламиз, ғўза қатор ораларини шамоллатамиз, культивацияга окучник тиркаб ерни ёриб, тупроқни ғўза бўғзигача чиқариб қўйсак нам яхши сақланади деб айтдилар. Улар ўт ҳар йили ҳам ўртачирчиқликларга катта зарар келтираётганлигини, бу йил ана шу ўтнинг тухумини қуритиш учун унга қарши курашни давом эттиражакларини, сувчилар суғориш вақтида бирйўла ўтни ҳам юлиб кетажакларини айтдилар.

Шунингдек, ҳашаротга қарши кураш ишларини кучайтириш, чеканкани ҳамма ерда сифатли ўтказиш тўғрисида ҳам келишиб олдилар.

Кенгаш қатнашчиларининг аҳди ва музокарага чиққанларнинг сўзларидан шу нарса маълум бўлдики, Ўрта Чирчиқда механизаторлар армияси қудратли куч бўлиб қолмоқда. Ҳозир бошқарма колхоз ва совхозларида 401 механизатор—звено бошлиғи бор. Улар машина теримига ҳам пухта шайланмоқдалар. Ҳар бир механизатор машина билан 100—120 тоннадан пахта теришга сўз берди. Шундай қилиб кенгаш қатнашчилари 25 августгача бўлган даврни ҳосил учун курашда жанговар давр деб эълон қилдилар ва техника ремонтини тез ва сифатли тугаллаш юзасидан республикадаги барча механизатор-звено бошлиқларини мусобақага чақирдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов қатнашди. Кенгаш охирида Ўзбекистон КП Тошкент қишлоқ область комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. А. Абдураззоқов нутқ сўзлади.

Н. РИХСИЕВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЮБИЛЕЙНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

Республика юбилей комиссиясининг мажлиси

29 июлда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 40 йиллигига тайёргарлик кўрувчи ва уни ўтказувчи республика юбилей комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Комиссия мажлисида Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги юбилей тадбирларини қандай амалга ошираётганлиги ҳақидаги масала тингланди. Республика энергетиклари белгиланган план ва топшириқларни бажариш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланмаётганликлари, жумладан, уй-жой қурилишида жиддий равишда орқада қолаётганликлари аниқланди.

Министрликлар ва бошқармаларнинг раҳбарлари юбилей адабиётларини нашр қилиш қандай бораётганлиги ҳамда республика юбилейига атаб эсдалик совғалар, ҳадябоп буюмлар ишлаб чиқариш қандай аҳволда эканлиги ҳақида комиссия мажлисида ахборот бердилар. (ЎзТАГ).

ЗАФАРЛИ ОДИМЛАР, ЖАНГОВАР ВАЗИФАЛАР

Она-Ватанимизда минглар ва миллионларнинг шонли ва зафарли, ижодий ва яратувчилик меҳнати қудратли тўлқиндек мавж урмоқда. Ана шу қаҳрамонона меҳнат туфайли Ватанимиз чиройига чирой, эл бойлигига бойлик қўшилмоқда. Шавкатли, шон-шараф иши бўлиб қолган меҳнат туфайли турмушимиз, ҳаётимиз янада яхшиланиб, фаровон бўлиб бормоқда.

Совет кишиларининг фидокорона меҳнати, битмас-туганмас ғайрат ва ташаббуси, оташин ватанпарварлиги коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида янгидан янги муваффақиятларни қўлга киритишимизни таъминламоқда. Бунинг натижасида гигант объектлар қад кўтармоқда, шаҳарларимиз қиёфаси кун сайин ўзгариб, гўзаллашиб, обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Мамлакатимизда содир бўлаётган буюк ўзгаришларга — саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданият соҳасида эришилаётган улкан ғалабаларга назар ташлар экансиз, она юртимиз нақадар юксакликларга кўтарилганини, совет кишилари қандай зафарларга эришганлигини, коммунизмнинг нурафшон чўққилари янада яқин ва ёрқин кўзга ташланаётганлигини кўрасиз, қувонасиз, фахрланасиз.

Қаҳрамонона ва ижодий меҳнат ҳар бир ишда, ҳамма соҳада порлоқ натижалар бермоқда, Ватанимизни янги юксакликларга кўтармоқда, социалистик экономикамизни янада ривожлантириб, коммунизмнинг моддий-техника базасини тезроқ барпо этиш йўлида янги зафарлар келтирмоқда. Бутун мамлакатда, шу жумладан Ўрта Осиё иқтисодий райони, республикамиз ва областимизда етти йилликнинг олтинчи йили учун белгиланган планнинг ярим йил ичида бажарилиш якунлари Коммунистик партия ва Совет ҳукумати доно сиёсати ва раҳнамолигининг, мамлакатимиз меҳнаткашлари ижодий ва яратувчилик ишларининг ёрқин ва қудратли самарасидир.

Ўтган ярим йил областимиз саноатчилари ҳаётида ҳам қувончли якунларга бой бўлди. Тошкент области ва Тошкент шаҳри бўйича ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ярим йиллик плани 104 процент бажарилди. Шу жумладан саноат зонаси корхоналари 103 процент, қишлоқ зонасидаги корхоналар 108 процент ва Тошкент шаҳри корхоналари 101 процент қилиб адо этдилар. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йил шу вақтдагига нисбатан 13 процент кўпайди. Ватанга кўп миқдорда кўмир, электр энергияси, экскаваторлар, кўприк кранлар, тракторлар, турли хил машиналар, компрессорлар, химия ускуналари, цемент, газ плиталари, уй-рўзғор буюмлари, пойафзал, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа нарсалар етказиб берилди.

Халқ ҳақида, унинг турмуши тўғрисида доимий ғамхўрлик қилинаётганлигини ҳаётимизнинг барча соҳаларида кўриш мумкин. Шу йилнинг олти ойи мобайнида ўтган йил шу даврдагига нисбатан 9649 квадрат метр кўп уй-жой фойдаланишга топширилди. Уй-жой қурилишида капитал маблағ сарфлаш ярим йиллик плани 105 процент бажарилди. Халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқариш анча кўпайди. Умумий овқатланиш корхоналари яхшироқ хизмат қилабошладилар. Маданий қурилиш соҳасида ҳам катта ютуқлар қўлга киритилди.

Областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ярим йилликда янада зўр ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилдилар. Улар табиий офатлар ва қийинчиликларни енгиб, экинлардан мўл ҳосил етиштириш, деҳқончилик маданиятини ошириш ва қишлоқ хўжалиги ишларини комплекс механизациялашда олға томон дадил қадам ташладилар. Қишлоқ хўжалик экинларининг умумий майдони ўтган йилга нисбатан 4,5 процент кўпайди ва 386,9 минг гектарга етди. Дон экинлари экиладиган майдон 1963 йилдагидан 31,5 минг гектарга ошди. Пахтакорларимиз ғўза парваришини кун сайин кучайтириб, бутун куч ва техникани ҳосилга ҳосил қўшишга, Ватанга 315 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни бажаришга сафарбар этмоқдалар. Шунингдек, пиллачилар жуда катта муваффақиятга эришдилар. Улар планни 106,3 процент бажардилар. Чорвадорлари миз кўп миқдорда сут, жун, тухум, гўшт етказиб бердилар.

Бу якунлар — меҳнат зафарлари ҳар бир совет кишисининг қалбини чексиз қувончларга тўлдиради. Лекин эришилган натижа улкан маррамизнинг ярим довони. Ҳали олдимизда бундан ҳам катта ва масъулиятли ишлар турибди. Шунга қарамай, баъзи саноат корхоналари ярим йилликни яхши якунламадилар. Улар давлат планини бажара олмай, эл-юрт олдида қарздор бўлиб қолдилар. Ана шундай корхоналар афсуски, бизнинг областимизда ҳам анчагина бор. Йигирмадан ортиқ корхонанинг ярим йиллик планни бажармаганлиги ишимиздаги катта камчиликдир. Тошкентдаги подшипник, «Узбекхлопкомаш» заводлари, Чирчиқдаги қурилиш материаллари ва конструкцияси комбинати ва бошқа завод, фабрикалар шулар жумласидандир. Бу ва бошқа корхоналарнинг раҳбарлари давлат плани қонун эканлигини, уни ҳеч сўзсиз бажариш лозимлигини унутиб қўйганга ўхшайдилар. Улар, тегишли район ва шаҳар партия комитетлари корхона ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимларининг эътиборини, мавжуд техника ва имкониятларни коллектив олдида турган вазифаларни бажаришга тўла сафарбар эта билмадилар. Илғор методлар ва тажрибалар, коммунистик меҳнат зарбдорларининг ажойиб ишлари етарли оммалаштирилмади. Ишда ташкилотчилик, ташаббус, жонкуярлик, янгиликка интилиш, меҳнат шароитини яхшилаш талаб этилган даражада бўлмади.

Йилимизнинг иккинчи — янада масъулиятли даври бошланди. Партиямиз Марказий Комитети биздан янада юксак уюшқоқлик ва ташаббус кўрсатиб ишлашни, ҳар бир корхонанинг давлат планларини ҳеч сўзсиз бажаришини талаб этади. Юбилей йили саноат корхоналари, қишлоқ хўжалиги ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида зафарли йил бўлмоғи керак. Ишчилар, колхозчилар, интеллигентлар — областимизнинг барча меҳнаткашлари, турли касб ва ҳунар эгаларининг ватанпарварлик ташаббуслари ва меҳнат ғайратини янада ошириб, янги юксалишга эришайлик, социалистик мажбуриятларимизни шараф билан бажариб, етти йилликнинг олтинчи йилини муваффақиятли якунлайлик. Она-Ватанимизга саноат, қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик маҳсулотларини мўл-мўл етказиб бериш учун курашайлик!

ОБЛАСТИМИЗ ЭКОНОМИКАСИ ЮКСАЛИШДА

Тошкент области ва Тошкент шаҳри бўйича халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1964 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари тўғрисида ахборот

Тошкент область меҳнаткашлари КПСС XXII съезди ва партиямиз Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини оғишмай амалга ошира бориб ва Ўзбекистон ССР ҳамда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 40 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун кураша бориб 1964 йил биринчи ярмида областнинг иқтисодий ва маданий ҳаётида янги-янги муваффақиятларни қўлга киритдилар.

САНОАТ

Тошкент области ва Тошкент шаҳри бўйича ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ярим йиллик плани 104 процент адо этилди. Шу жумладан саноат зонаси корхоналари 103 процент, қишлоқ зонасидаги корхоналар 108 процент ва Тошкент шаҳри корхоналари 104 процент қилиб адо этдилар.

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йил шу вақтдагига нисбатан 13 процент кўпайди.

Айрим ташкилотлар бўйича ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планининг бажарилиши ва ишлаб чиқаришнинг ўсиш даражаси ўтган йилнинг ярим йиллигига нисбатан қуйидаги рақамларни ташкил этади:

	1964 йил ярим йиллик планининг бажарилиши	1963 йил ярим йиллик бажарилишига нисбатан (процент ҳисобида)
Ўрта Осиё халқ хўжалик кенгашига қарашли корхоналар	103	109
Маҳаллий Советлар	112	106
шу жумладан:		
Тошкент шаҳар ижроия комитетининг маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси	104	103
Саноат область ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси	124	114
Қишлоқ область ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси	129	115
Республика министрликлари ва ташкилотларига қарашли корхоналар	104	106
Иттифоқ Министрликлари ва ташкилотларига қарашли корхоналар	103	104

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ярим йиллик плани областнинг барча шаҳар ва районлари бўйича ортиғи билан адо этилди.

Саноат маҳсулотининг айрим турларини ишлаб чиқариш қуйидаги рақамларда ифодаланади:

	1964 йил биринчи ярмида ишлаб чиқарилган маҳсулот	1963 йилнинг ярим йилидагига нисбатан (процент ҳисобида)
Кўмир (минг тонна)	2144	94
Электр энергияси (миллион киловатт-соат)	3203	117
Экскаваторлар (дона)	443	97
Кўприк кранлар (дона)	437	113
Тракторлар (дона)	6955	144
Трактор сеялкалари (дона)	3779	98
Трактор культиваторлари (дона)	6562	97
Трактор прицеплари (дона)	11250	109
Пахта териш машиналари (дона)	3000	95
Кўсак чувиш машиналари (дона)	1080	86
Компрессорлар (дона)	691	105
Трансформаторлар (минг киловатт — соат)	455	114
Химия ускуналари (минг сўм)	7002	120
Бронекабель (километр)	5655	101
Ғишт (миллион дона)	276	95
Цемент (минг тонна)	687	107
Тунука (минг квадрат метр)	5893	129
Йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар (минг кубометр)	428	121
Асбоцемент шиферлар (мингта шартли плитага ҳисоблаганда)	13519	90
Асбоцемент қувурлар (шартли километрларда ҳисоблаганда)	769	118
Дераза ойнаси (минг квадрат метр)	1171	98
Қоғоз (тонна)	5657	105
Пахта толаси (тонна)	71635	119
Газ плиталари (дона)	23660	110
Уй холодильниклари (дона)	10916	147
Ип газламалар (минг квадрат метр)	85940	103
Пайпоқ ва носкилар (минг жуфт)	501	101
Устки трикотаж кийимлар (минг дона)	1433	140
Ички трикотаж кийимлар (минг дона)	4496	100
Чарм пойафзал (минг жуфт)	4696	99
Юмшоқ чарм товарлар (минг квадрат дециметр)	12735	81
Дағал чарм товарлар (тонна)	1386	102
Мебель (минг сўм)	7317	116
Ўсимлик мойи (тонна)	20693	119
Сут маҳсулотлари (тонна)	32087	117
Мол ёғи (тонна)	177	162
Давлат ресурси ҳисобидаги гўшт, биринчи категорияли субпродуктлар (тонна)	14713	101
Колбаса маҳсулотлари (тонна)	7258	112
Нон-булка маҳсулотлари (тонна)	112581	120
Кондитер маҳсулотлари (тонна)	10778	105
Узум виноси (минг декалитр)	697	102
Папирос ва сигареталар (миллион дона)	2256	102
Консервалар (миллион шартли банкалар ҳисобида)	12,3	117

Юқорида санаб ўтилган саноат маҳсулотларининг кўп турлари бўйича ярим йиллик план ортиғи билан бажарилди.

Дастлабки ярим йиллик планга қўшимча равишда: 21 миллион киловатт-соат электр энергияси, 462 минг сўмлик химия ускуналари, 55 та трактор, 122 та культиватор, 379 та трактор сеялкалари, 30 та кўсак чувиш машинаси ва 935 тонна пахта толаси ишлаб чиқарилди.

Халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳам анча кўпайди. Олти ойлик планга қўшимча 583 тонна гўшт, 139 тонна колбаса маҳсулотлари, 1,8 миллион шартли банка ҳисобида консервалар, 5623 тонна нон-булка маҳсулотлари, 33 минг жуфт пойафзал ва 37 минг сўмлик мебель ишлаб чиқарилди. Умуман ишлаб чиқариш ҳажми ўсгани ҳолда тилинган ёғоч материаллари, ғишт, йиғма темир-бетон, цемент, асбоцемент, шифер, қоғоз ва бошқа маҳсулотлар плани бироз тўлмай қолди.

Область бўйича меҳнат унумдорлиги ярим йиллик плани 103 процент, шу жумладан, саноат зонаси бўйича 103 процент, қишлоқ зонаси бўйича 107 процент ва Тошкент шаҳри бўйича 104 процент бажарилди.

Меҳнат унумдорлиги ўтган йил шу даврдагига нисбатан олти процент ошди.

Товар маҳсулотлари таннархи бўйича беш ойлик план ортиғи билан бажарилди. Иқтисод қилинган маблағ қарийб олти миллион сўмни ташкил этди. Саноат корхоналари ишлаб чиқаришга комплекс механизация ва автоматизацияни жорий қилиш, илғор технологияни қўллаш, ишлаб турган ускуналарни модернизация қилиш ва эскирган ускуналарни олиб ташлаш соҳасидаги ишларини давом эттирдилар.

Саноат корхоналари умуман олганда дастлабки ярим йиллик планни адо этган бўлишига қарамасдан айрим корхоналар ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлиги ва таннарх планларини бажара олмадилар.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Тошкент область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети декабрь (1963 йил) ва февраль (1964 йил) Пленумлари қарорларини турмушга татбиқ эта бориб етти йилликнинг олтинчи йили дастлабки олти ойи ичида янги меҳнат ғалабаларини қўлга киритдилар. Область колхоз ва совхозлари баҳорги дон экиш планини муваффақиятли якунладилар.

Қишлоқ хўжалик экинлари умумий майдони (ҳамма категориядаги ерлар) 1963 йилдагига нисбатан 4,5 процент кўпайди ва 386,9 минг гектарга етди. Суғориладиган ерларда экин экиш 1,8 процент кўпайди. Дон экинлари экиладиган майдон 1963 йилдагидан 31,5 минг гектарга ошди, шу жумладан буғдой экилган майдон 19,4 минг гектарни ташкил этади. Асосий экин ҳисобланган пахта майдонлари ҳам бултургидан анча кенгайиб 148,4 минг гектар суғориладиган ерни ташкил этди.

Шу йилнинг баҳорида янги боғлар барпо этиш, тутзорлар, мевазорлар ташкил қилиш юзасидан кўпгина ишлар қилинди.

Область колхоз ва совхозлари бу йил кўплаб трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик техникасини олганлиги туфайли қишлоқ хўжалик ишлари суръати анча тезлаштирилди. Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари баҳорги об-ҳаво ноқулайликларини мардона енгиб, кўкламги дала ишларини муваффақиятли ўтказдилар. Ҳозир улар пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил олиш учун курашни қизитиб юборганлар. Барча майдонлардаги ғўзалар икки марта ишловдан чиқарилди. Шу жумладан 114 минг гектар майдондаги ғўза ҳам узунасига, ҳам кўндалангига культивациядан чиқарилди. Кўпгина хўжаликлар учинчи культивацияни ҳам ўтказиб бўлдилар. Барча майдонлардаги ғўзаларга 1,9 марта минерал ўғитлар солинди. Ҳозир суғориш ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда. Область колхоз ва совхозларининг меҳнаткашлари ғўза парвариши билан бир вақтда каноп, картошка, сабзавот, маккажўхори ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парваришини ҳам бўшаштирмаётирлар. Барча хўжаликларда бошоқли ва дуккакли дон экинларни ўриш ва янчиш ишлари бошлаб юборилди. Шу йил биринчи июлга қадар областимизда 19,7 минг гектар ердаги дон ва дуккакли дон экинлар йиғиб олинди. Бу эса ўтган йил шу даврдагига нисбатан анча кўпдир. Биринчи июлга қадар давлат омборларига 6763 тонна дон тўкилди. Бу рақам ўтган йил шу вақтдагига нисбатан 3786 тонна кўпдир. Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси хўжаликлари дон харид қилиш (шолидан ташқари) планини муддатидан илгари бажардилар.

Дағал озуқа тайёрлаш ишлари ўтган йилгидан кўра юқори суръатларда бормоқда. Биринчи июлга қадар 18,5 минг тонна дағал озуқа тайёрланди. Бу ўтган йилдагидан анча ортиқ.

Жамоат чорвачилиги ҳам юксалмоқда. Ҳар бир соғин сигирдан олинадиган сут ўтган йилдагидан 7.1 процент кўпайди. Товуқларнинг тухум қилиши ўрта ҳисобда ҳар бир товуққа ҳисоблаганда 12,8 процент ошди. Гўшт, сут, тухум каби чорва маҳсулотлари етиштириш ҳам ўтган йилдагига қараганда анча кўпайди. Область колхоз ва совхозлари шу йилнинг олти ойи мобайнида ўтган йил шу даврдагига нисбатан 18,3 процент гўшт, 9,5 процент сут, 12 процент тухум кўп етиштирдилар.

Чорвачилик маҳсулотларини давлатга сотиш ярим йиллик плани бажарилди. Шу жумладан, гўшт сотиш плани 104,5 процент, сут 102,9 процент, жун 115,1 процент адо этилди. Давлатга ўтган ярим йилдагидан 416 тонна гўшт (тирик вазнда), 3112 тонна сут, 390 минг дона тухум ва 648 тонна сабзавот кўп сотилди ва топширилди.

Область пиллачилари ҳам катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Давлатга 12759 центнер пилла топшириб, планни 106,3 процент қилиб адо этдилар.

ТРАНСПОРТ

Ўтган ярим йилликда автомобиль транспортида 9436 минг тонна юк ташилди, ёки 130 миллион тонна-километр йўл босилди. Юк ташиш обороти ярим йиллик плани 102 процент адо этилди. Ўтган ярим йилликда автобуслар билан 137 миллион пассажир ташилди, ёки 804 миллион пассажир-километр йўл босилди. Бироқ шуни қайд қилиш керакки, пассажирлар ташиш плани тўлмай қолди. Тошкент темир йўли бўлинмаси юк ортиш планини ортиғи билан адо этди.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

1964 йил биринчи ярмида капитал қурилиш ишлари халқ хўжалигининг барча тармоқларида кенг кўламда олиб борилди. Капитал маблағлар сарфлашнинг умумий плани ўтган йил шу даврдагига нисбатан 7,7 процент, қурилиш-монтаж ишлари эса 4 процентга кўпайди. Саноат айниқса, оғир саноат ва қишлоқ хўжалигига капитал маблағ сарфлаш анча кўпайди. Давлат ҳисобидан капитал маблағ ажратиш ҳисобига янги қувватлар ишга туширилди ва минерал ўғит ва лак-бўёқ ишлаб чиқарувчи химия корхоналари қуввати анча оширилди.

Уй-жой қурилишига катта эътибор берилди. 1964 йил олти ойи ичида ўтган йил шу даврдагига нисбатан 9646 квадрат метр кўп уй-жой фойдаланишга топширилди.

Уй-жой қурилишида капитал маблағ сарфлаш ярим йиллик плани 105 процент бажарилди. Шу жумладан саноат зонаси бўйича 106 процент, қишлоқ зонаси бўйича 83 процент ва Тошкент шаҳри бўйича 102 процентни ташкил этди.

1964 йили Тошкент, Олмалиқ, Чирчиқ, Янгийўл, Бекобод шаҳарларини газлаштириш иши давом эттирилди. Ўтган ярим йил ичида 13 минг 225 хонадон суюлтирилган ва табиий газлар билан таъминланди. Давлат ҳисобига капитал маблағ ажратиш ва бошқа манбалар ҳисобига кўплаб умумий таълим мактаблари, касалхоналар, поликлиника, болалар муассасалари қуриш ишлари кенгайтириб юборилди.

Қурилишда индустриал метод кенг ёйилди, заводда тайёрланган конструкциялар ва деталларни ишлатиш кўпайди. Қурилиш ишларида механизациядан, йиғма блоклардан фойдаланиш кенг кўламда амалга оширилмоқда. Бироқ қурилиш ишларини ташкил қилишда каттагина хатоларга ҳам йўл қўйилмоқда. Қурилиш машиналари ва механизмлардан тўла фойдаланилмаётир. Бунинг натижасида айрим қурилишларда кўпгина сермеҳнат ишлар қўлда бажарилмоқда. Пул ва моддий маблағлар муҳим, ишга тушиши лозим бўлган объектларга мужассамлантирилмаётир. Қурилиш-монтаж ишларига капитал маблағ сарфлаш ярим йиллик плани ҳам бажарилмай қолди. Кўпгина қурилиш ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ошириш, қурилиш ва монтаж ишлари таннархини камайтириш бўйича топшириқларни бажарганлари йўқ. «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси корхоналари минерал ўғитлар омборларини ишга тушириш планини бажармадилар.

ТОВАР ОБОРОТИ

Давлат чакана товар обороти ва кооператив савдоси ҳажми 1963 йил олти ойидагига нисбатан 36261 минг сўмга кўпайди ёки саккиз процент ошди.

Чакана товар обороти ярим йиллик плани юз процент бажарилди. Шу жумладан саноат зонаси бўйича 100,3, қишлоқ зонаси бўйича 99 процент ва Тошкент шаҳри бўйича 100,2 процентни ташкил этди.

Умумий овқатланиш корхоналари бўйича ярим йиллик план 104,5 процент бажарилди. Шу жумладан, саноат зонаси бўйича 104,3, қишлоқ зонаси бўйича 105 ва Тошкент шаҳри бўйича 104,5 процентни ташкил этди.

МАДАНИЯТ

Маданий қурилиш соҳасида ҳам ютуқларга эришилди. Область умумий таълим мактабларида 1963/64 ўқув йилида ўқувчиларнинг сони 528,7 минг кишини ташкил этди. Бу ўтган йил шу вақтдагига қараганда 67,6 минг киши кўп демакдир. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ишчи ва қишлоқ ёшлари мактабларида ва катта ёшдаги кишилар ўқийдиган мактабларда билим олаётганлар сони 13,7 минг кишига кўпайди.

Бу йил область олий ва ўрта махсус ўқув юртлари 15,3 минг ёш мутахассисни тайёрлаб чиқарди. Шу жумладан олий ўқув юртларида 8,2 минг кишига диплом топширилди. Умумий таълим мактабларидан эса 11,8 минг ўқувчи етуклик аттестатлари олдилар. Шулардан 5,2 минг киши ишчи ва қишлоқ ёшларидир. Аҳолига маданий оқартув ташкилотлари ва муассасалари хизмати ҳам анча яхшиланди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

МЕҲНАТ, РОҲАТ КЕЛТИРАДИ

Ҳа, трактор-йиғув заводи кундан-кунга ўзгариб бораяпти. Бу ўзгаришларни аниқ тасаввур этиш учун узоққа бориб юрмаймиз. Энг муҳим юксалиш даври шу йилнинг бошидан бери, саноат эстетикасини кўрикдан ўтказиш ва текшириш давомида рўй берди.

Корхона саноат эстетикаси жорий қилиш комиссиясининг йиғилишларидан бирида заводдаги бир цехни бошқаларига намуна бўладиган даражада ободонлаштириш масаласи қўйилди. Асбобсозлик цехининг меҳнаткашлари ўз иш жойларида намунали тартиб ўрнатишга биринчи бўлиб киришдилар.

Агар сиз бу цехга ўтган йили кирган бўлсангиз, ҳозир уни таний олмайсиз. Цех сатҳи мармар билан қопланган. Станоклар поток усули талабига жавоб берувчи технологик схема бўйича жойлаштирилган. Вентиляция қурилмалари, трубопроводлар тўла тартибга келтирилган. Цех ичига уч қатор қилиб гул тувакларн қўйилган.

Бу ерда диққатга сазовор яна бир нарса шуки, ишчиларнинг иш жойига, станогигагина эмас, ўз дўстларига бўлган муносабати ҳам бутунлай ўзгарди. Ҳатто уларнинг ўз-ўзига талабчанлиги ҳам ошди. Авваллари асбобсозлар заводга мой босган жомакор кийиб келишар, шу кийимда қайтиб кетишарди. Энди бўлса улар корхонага тоза кийим кийиб келадилар. Бу ерда жомакорларини ҳам озода сақлайдилар, уйга кетаётганда эса яна ўша озода кийимларини кийиб оладилар. Кейинги пайтларда меҳнат унумдорлиги ўсди, иш сифати яхшиланди.

Шундай қилиб, асбобсозлар бошлаган ишга бошқа цех ишчилари ҳам эргашдилар. Заводнинг механика цехини масхаралаб «қиринди фабрикаси» деб аташгани бечиз эмас. Бу ерда кўплаб деталлар тайёрланади. Темир қириндилари уюлиб кетади... Ишчиларнинг таклифи билан қиринди учун махсус яшиклар тайёрланди. Энди кран ёрдамида яшикдаги қиринди машинага ортилади, ҳеч қаер ифлос ҳам бўлмайди.

Цехдаги станокларнинг ўрни ҳам ўзгарди. Улар ишчиларнинг дидига мос қилиб қайтадан жойлаштирилди. Ерга чўян плиталар ётқизилди.

Тишли ғилдирак ишланадиган цехда тайёр деталларни қўйишга жой топилмас эди. Ҳозир эса деталлар махсус конвейер ёрдамида цехдан олиб чиқиб кетилади. Оғир иш процессларини енгиллаштириш соҳасида 11-цехда айниқса кўп ишлар қилинди.

Энди цехдан ташқарига, завод ҳовлисига чиқайлик. Йил бошидан бери завод территориясидан 600 тонна металл парчалари олиб чиқиб кетилди. Ҳовли ахлатдан тозаланди, йўлаклар асфальтланди. Материаллар омбори тартибга келтирилди. Ишчиларнинг ўзи кўклам чоғида юзлаб дарахт кўчатлари, ниҳоллар ўтқазишди, гуллар экишди.

Завод меҳнаткашлари эришилган ютуқлар билан қаноатланиб қолишаётгани йўқ. Улар саноат эстетикаси бўйича ўтказилаётган кўрикда яхши натижаларга эришиш билан бирга иш маданиятини янада ошириш, меҳнатнинг ўзини роҳатга айлантириш учун курашаётирлар.

С. ВОЛОДИН.

МАДАНИЯТ ЎЧОҒИ

Товоқсой ишчилар посёлкасидаги кутубхона меҳнаткашларнинг энг севимли жойларидан бирига айланиб бораяпти. Ҳозир унинг 2 мингдан ортиқ китобхони бор. Улар ўзлари истаган китоб, журналларни ўқиб, кутубхона хизматидан баҳраманд бўлишаяпти.

Кутубхона ҳозир 60 номда газета-журнал олади. Унинг 60 мингдан зиёд китоб фонди бор. Кутубхона мудири Алметов фақат китоб тарқатиш билангина чегараланиб қолмай, меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни жонлантириш, кўргазмали агитациялар ташкил этишга ҳам эътибор бераётир. Унинг ташаббуси билан кутубхонада атеистлар бурчаги ҳам ташкил этилган.

Кутубхона қошида «Ёш кутубхоначилар» тўгараги, «Хотин-қизлар университети» ишлаб турибди.

Э. ТУРКМЕНОВ.

Шу кунларда Чорвоқ ГЭС қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Айниқса туннел қазиш ишларида азамат проходкачилар зўр жасорат кўрсатишаяпти. Суратда: (чапдан) илғор проходкачилар Т. Латфулин, А. Маргулец, В. Бородин ва Ф. Алимбеков ўртоқлар сменадан сўнг. Юқорида эса штольнялардан бирини кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАТИЖАЛАРНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

„БАЛЛОН ВА КЕФИР ШИША ҚИССАСИ"

Газетамизнинг 16 июнь сонида шу сарлавҳа билан босилган танқидий материал юзасидан Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгашининг гўшт-сут саноати бошқармаси ҳамда Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги текшириш ўтказди.

Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши гўшт-сут саноати бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ С. Гукасов имзо қўйган жавоб хатида айтилишича, газетадаги танқидий фикрлар тасдиқланган. Бундан ташқари аҳолига брак шиша идишларда маҳсулот сотмаслик учун бирқанча тадбирлар ҳам белгиланган. Текшириш вақтида Тошкент сут комбинатида 40 мингта шиша бутилка брак қилинган.

Шиша бутилкаларга маҳсулот қуйиш вақтида бракни камайтириш учун Москвадаги сут комбинатидан бутилкаларни автоматик равишда беркитадиган аппаратнинг лойиҳаси олинди. Бу аппарат яқин кунларда Тошкент сут комбинатида ишга туширилади.

Ўзбекистон ССР Савдо министрининг ўринбосари ўртоқ В. Виноградов ҳам камчиликлар текшириш вақтида гўла тасдиқланганлигини хабар қилади.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги савдо тармоқларининг раҳбарларига брак шиша идишларнинг муомилада бўлмаслигини қаттиқ контроль қилиш ҳақида кўрсатма берди.

ЯНГИ САЙЛГОҲЛАР

Ёзнинг серофтоб кунларида сизни боғ-роғлар ўз бағрига чорлайди. Табиат инъомидан баҳраманд бўлиб, кўнгилли дам олишга нима етсин. Ҳозир айниқса суюкли фарзандларимизга маза бўлди-да! Шу кеча-кундузда областимизнинг жуда кўп оромбахш жойлари: дам олиш уйлари, санаторийлар, пионер лагерлари болалар билан гавжум.

«Узгоспроект» лойиҳачилари областимизнинг ёш туристлари учун ажойиб совға ҳозирлашди. Улар жамоатчилик асосида Бўстонлиқда қуриладиган туристик база лойиҳасини тайёрлашди. Бўлажак туристик база беш гектар территорияни эгаллайди. Уч қаватли кўркам бино ҳам қурилади. Бу ерда бир йўла икки юздан ортиқ ёш турист ҳордиқ чиқариши мумкин.

Пойтахтимиздаги шаҳар пионер лагерлари болаларнинг яхши дам олишлари учун эндиликда торлик қилмоқда. Шу мақсадда областимизнинг соя-салқин жойларида фарзандларимиз каникул кунларини яхши ўтказишлари учун яна бир қанча пионер лагерлари очилмоқда, мавжудлари кенгайтириляпти. Юқори Чирчиқ районидаги Галворсой посёлкасида 200 ўринли лагерь қурилиши мўлжалланди. Уни пойтахтдаги рус тили ва адабиёти институти ўқитувчиларининг фарзандлари ихтиёрига бериб қўйилади. Шу районнинг Қўчқорбулоқ қишлоғида ҳам янги пионер лагери ташкил этилади. Пойтахтдаги 6-интернатда тарбияланувчилар учун Чимёнда, 9-болалар уйи учун эса Хўжакентда пионер лагерлари ташкил этиш мўлжалланяпти.

Бу оромбахш жойлар келаси йил ёз мавсумида болаларимизни ўз бағрига олади.

С. МУСАХЎЖАЕВА.

ОИЛАДА КОММУНИСТИК МУНОСАБАТЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Инсоннинг энг яхши фазилатларидан бири ўз оиласи тақдири учун қайғуриш, оиланинг жамият олдидаги вазифасини адо этишга интилиш вз ор-номусини сақлашдан иборатдир. Диний ақидада оила худонинг амри билан тўсатдан пайдо бўлган дейилади: ва гўё, диний урф-одатларга амзл қилган оилагина бахтли, мустаҳкам бўлар эмиш. Бу ҳақиқатга мутлақо тўғри келмайди. Кишиларнинг оилавий муносабзт тарихини ўрганиш бундай фикрларнинг тамоман бемаъни эканлигини кўрсатади. Марксизм-ленинизм оилани маълум ижтимоий-иқтисодий шароит натижасида вужудга келган ижтимоий ҳодиса деб қарайди.

В. И. Ленин социалистик оилани социалистик жамиятнинг ячейкаси деган эди. Дарҳақиқат оила тақдири жамият тақдири билан бевосита боғлиқдир. Оила қанчалик бахтиёр, хушчақчақ бўлса, эр-хотин ўртасида дўстона муносабат ўрнатилса, оила аъзоларининг коммунизм қуришдаги активлиги шунча ошади, меҳнати унумли бўлади. Шу билан бирга ёш авлоднинг тарбиясига ҳам ғоят катта ижобий таъсир кўрсатилган бўлади. Шунинг учун партия ва ҳукуматимиз совет кишиларининг оилавий муносабатларига бефарқ қарай олмайди, аксинча оиланинг мустаҳкам бўлишига путур етказадиган ҳар қандай сарқитларга, ножўя хатти-ҳаракатларга қарши кескин кураш олиб боради, оиланинг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилади.

Улуғ Октябрь ўзбек хотин-қизларига катта ҳуқуқларни берди. Улар жамоат ва дзвлат ишларида актив қатнашмоқдалар, ўз ватанпарварлик бурчларини қувона-қувона бажармоқдалар. Меҳр билан қуршаб олинган болаларимиз эса бахтли ҳаёт кечирмоқда. Партиямиз аёлларнинг турмушдаги мавқеини камситадиган эскилик сарқитларини тамомила йўқотиш, уларнинг ижтимоий меҳнат ва жамоат ҳаётидаги активлигини янада ошириш учун барча социал маиший шароитлар яратиш тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқда. Бу партия Программасида ўзининг яққол аксини топган. Масалан, 1963 йил боғча ва яслилардаги ўринлар мамлакатимизда 6 миллион 245 мингга етди. Бу эса 1962 йилга қараганда 685 минг ўрин кўпдир. 1970 йилга бориб маиший хизматнинг ҳажми камида 3—4 марта, қишлоқда эса 4—5 марта кўпайтирилади.

Биздаги оилаларнинг кўпчилигида янги социалистик муносабатлар қарор топди. Бу муносабатлар ўзаро муҳаббат ва ҳурматга, эркаклар билан хотин-қизларнинг ҳуқуқий тенглигига, шахсий манфаатлар билан жамият манфаатларининг бирлигига, меҳнат ҳамкорлиги ва турмушда ўзаро кўмаклашишга, ота ва онанинг ўз болалари тарбияси учун бирхил даражада жавобгар бўлишига асосланган. Ҳозирги куннинг ўзидаёқ коммунистик жамият кишиларига хос бўлмиш юксак инсоний фазилатларни ўзида мужассамлантирган, ажойиб меҳнатсеварлар етишиб чиқаётган оилаларни кўплаб мисолга келтириш мумкин.

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозида яшовчи Исмоилжон ва Дилоромхон Мирзабобоевлар оиласида ўн фарзанд тарбияланмоқда. Улар ўзларининг одамшавандалиги, камтарлиги, меҳнатсеварлиги, ватанпарварлиги, эскилик сарқитларига нафратда бўлишлари билан ҳаммага намуна бўлмоқдалар. Бу оилада тарбияланган ўн бола ҳам ота-оналари каби одобли, ҳар қандай диний эътиқодлардан озод. Давлат болаларнинг ўсиб улғайишига катта ғамхўрлик қилаётганлигини, ҳеч нарсадан камликлари йўқ эканлигини Дилоромхон опа қувониб сўзлайди. Бу оилада болаларнинг тетик, хушчақчақ, иноқ бўлиб яшаётганлигини кўриб ҳавасингиз келади. Чунки бу оиладан ҳаётни хира қиладиган диний урф-одатлар, эски расм-русмлар қувиб чиқарилган.

Шу колхозда узоқ йиллардан бери ҳалол меҳнат қилиб келаётган Қумри хола Фозилованинг ҳозир ўн боласи бор. Умр йўлдоши Миркарим ота бундан бир неча йил илгари вафот этган. Болалар мактабда ва интернатда, боғча ва яслиларда тарбияланмоқда. Қумри хола давлатдан пенсия, нафақа ва бошқа кўп ёрдамлар олиб туради. Революциядан илгариги даврда оддий бева онанинг ўнта болани катта қилиши амри маҳол эди. Ўтмишда отадан етим қолган болалар бойларнинг эшигида сарғайиб, гадой бўлиб ўтарди, она эса болаларининг қорни қайғусида бойларнинг чўрисига айланарди.

Лекин, партия ва ҳукуматимизнинг ғоят катта ғамхўрлиги натижасида совет оилалари тобора мустаҳкам, фаровон ва маданий бўлиб бораётганига қарамай, айрим оилаларда маълум сабабларга кўра капитализм ва диний урф-одатларнинг сарқитлари ҳзлигача сақланиб келмоқда. Буни эр-хотинлар ўртасидаги муносабатларда ва айниқса хотин-қизлар ҳуқуқини камситадиган турли ярамас урф-одатларда ҳамда бола тарбиясида кўришимиз мумкин. Хотин-қизларни паранжи ёпинишга мажбур этиш, уларнинг жамоат ишларида қатнашувини тақиқлаб қўйиш, балоғатга етмаган қизларни эрга бериш, қалин олиш, диний никоҳ, уларнинг номусига ва қадр-қимматига тажовуз қилиш каби ўтмишнинг шармандали сарқитларига ҳали ҳам барҳам берилган эмас.

Ваҳоланки, кишиларнинг ахлоқий қиёфаларини белгилаш ва баҳолашда уларнинг никоҳ ва оилага бўлган муносабати муҳим аҳамиятга эгадир. Коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси қоидаларида оилада, шахсий ҳаётда ахлоқий поклик, болалар тарбияси тўғрисида ғамхўрлик қилиш зарурлиги алоҳида уқдирилган.

Паркент ғалла тайёрлаш пунктининг собиқ мудири Самар Шерматов 1953 йилдан бери бирга умр кечириб келаётган С. исмли рафиқасини иккита фарзанди билан «Овқатни пиширишни яхши билмайди» деган баҳона билан уйдан ҳайдайди. 1958 йилда эса бу виждонсиз Ш. исмли аёлга уйланади. Ундан уч фарзанд кўради. Бироқ бу бегайин уни ҳам уч боласи билан уйдан ҳайдайди. Маиший бузуқ, хотинбоз, хизмат вазифасини суиистеъмол қилувчи Шерматов қилмишлари учун жиноий жавобгарликка тортилди.

ЭСКИЛИК САРҚИТЛАРИГА ЎТ ОЧАЙЛИК

Тўйларни ўтказишда ҳам эски, диний сарқитлар ҳали кўп сақланиб қолган. Баъзи жойларда қалин олиш каби шармандали урф ҳам ҳанузгача сақланиб келмоқда. Нанай қишлоғида ёшликдан бирга ўсиб, бир-бирини обдон яхши таниб билган икки ёшнинг бахтли турмуш тўйи бошланади. Улар бир-бирига жуда мос эди. Тўй шўх ялла лар билан ғоят хурсандчиликда бошланади. Бироқ, тўсатдан тўй хурсандчилиги тўхтаб қолади. Ҳамма тўй тантанасидан хушнуд бўлиб турганида, келиннинг динга муккасидан кетган отаси ўтмишнинг ярамас одатларидан бўлган диний никоҳ ўқитиш пайтида қуёв томонидан берилган қалин пулига яна қўшимча пул сўраган. Шу боисдан орага совуқчилик тушган. Ушбу кўнгилсиз воқеадан сўнг тўйни илгаригидек хушчақчақ изга солиб юбориш анча мушкул бўлган. Эскилик таъсиридан ҳали озод бўлмаган баъзи бир шундай кишиларнинг хатти-ҳаракати оилада коммунистик муносабатларни ўрнатишга жиддий тўсқинлик қилмоқда.

Юқорида келтирилган фактлар социалистик оиламизнинг шаънига доғ туширади. Коммунизм қурилиши даврида ўтмишнинг бундай лаънати, ярамас урф-одатлари айрим оилалар ҳаётида ҳалигача сақланиб келаётгани ҳозирги пайтда ҳар бир онгли, соф виждонли совет кишисининг нафратини уйғотмоқда. Бу табиийдир. Оилада бир-бирини ҳурматлаш, болалар тарбияси тўғрисида ғамхўрлик қилиш совет кишисининг ҳаёт қонуни бўлиши керак. Шунингдек, кишилар бир-бирларини ҳурмат қилиши, киши-кишига дўст, ўртоқ ва биродар бўлиши керак. Бу каби ахлоқий нормаларни ҳар бир коммунизм қурувчиси ўзининг кундалик ҳаётига чуқур сингдириб олмоғи зарур.

Инсоннинг ҳуснига-ҳусн қўшадиган, қадр-қимматини оширадиган шахсий ҳис-туйғулардан энг қимматлиси ҳам ўртоқлик, дўстлик ва соф севги туйғуларидир. Ҳар бир оила ҳаётида бундай ахлоқ нормаларининг чуқур илдиз отиши учун соф инсоний муҳаббатга асосланган никоҳ биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Оиланинг иноқ, дўст бўлиб яшашида эр-хотин ўртасидаги севги, муҳаббат биринчи даражали роль ўйнайди. Қаллиғлар ўртасидаги дўстлик чин муҳаббат негизидагина ҳақиқий маънавий кучга эга бўлиши мумкин. Муҳаббат инсоннинг энг улуғ маънавий прогрессидир. Муҳаббатда В. И. Ленин айтганидек, табиат берган ҳис-туйғулargina эмас, балки маданият бахш этган ҳис-туйғулар ҳам акс этади. Чин муҳаббат инсон мукаммаллигини, гўзаллигини ифодалайди. Ҳақиқий инсоний муҳаббат меҳнат процессида, кишиларнинг ижтимоий фаолиятида, бир-бири билан яқиндан муносабатда бўлиш процессида бойийди ва ривожланади. Инсонга баҳо беришнинг бирдан-бир критерийси бўлган меҳнат процессида киши бир-бирини яхши синайди, характерини ўрганади, умумий тил топади.

Оилада аёл кишининг тенг ҳуқуқлилиги амалда бўлиши учун эр ҳамма соҳада, чунончи уй-рўзғор ишларида, бола тарбияси, овқат пишириш, пол ювиш, дазмоллаш ва шу кабиларда рафиқасига бевосита ёрдам бермоғи керак. Ваҳоланки, айрим эркаклар уй ишларига аралашишни ўзларига ор-номус деб биладилар, уй ишлари фақат хотинларнинггина вазифаси деб ҳисоблайдилар. Бу мутлақо нотўғри ва қолоқ тушунчадир. Оилада хотинларга ҳурмат, уларнинг меҳнатини қадрлаш ва ёрдам бериш ҳар биримизнинг шарафли бурчимиздир.

Қайлиқлар барча масалаларни маслаҳатлашиб биргаликда ҳал қилишлари лозим. Баъзи бир келишмовчиликларнинг кескинлашиб кетмаслигига ҳар иккала томон ҳам интилиши шарт. Эр-хотин бир-бирларига ишонишлари керак. Ишонмаслик, шубҳа ёмон оқибатларга олиб келиши мумкин. Ўзаро ишончга путур етказадиган ҳар қандай ножўя ҳаракатлардан, бачканаликдан ҳар икки томон ҳам ўзини тийиши керак. Эр ва хотин бир-бирларига нисбатан муқаддас бурчларини юксак даражада қадрламоғи зарур.

Коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврда қайлиқларнинг ва умуман совет оила аъзоларининг бурчи коммунизм қуриш ишига имконият борича кўпроқ ҳисса қўшишдан иборатдир. Жамият фойдасига ҳалол меҳнат қилиш бунинг энг муҳим шартидир. Совет кишисининг коммунизм ишига садоқати ва социалистик Ватанга муҳаббати, жамият бойлигини сақлаш ва кўпайтириш тўғрисида ғамхўрлик қилиши, ижтимоий бурчни юксак даражада англаши, коллективизм, инсонпарварлик, ҳалоллик каби ахлоқ нормаларига риоя қилиши, аввало, унинг коммунизм қуриш йўлида қилган ҳалол меҳнати билан белгиланади. Меҳнат қилиш жамият, ҳар бир шахс, қолаверса оиланинг бахт-саодати учун биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Меҳнат ва турмуш коммунистик ҳаёт кечиришнинг ажралмас таркибий қисмидир. Меҳнат, социалистик ишлаб чиқариш, меҳнат коллективи — энг яхши тарбия мактабидир, кишиларнинг оилавий турмушини коммунистик асосларда қайта қуришнинг негизидир.

Социалистик оиланинг энг муҳим бурчларидан бири ёш авлодни коммунизм руҳида, жанговар илмий-атеизм руҳида тарбиялашдир. Ота-она боланинг биринчи тарбиячиси, оила биринчи мактаб. Социалистик оиланинг энг муҳим ижтимоий моҳияти ҳам шундаки, у янги авлодни тарбиялаб, етиштириб бермоғи лозим. Ёш авлодни коммунизмнинг актив қурувчилари қилиб тарбиялаш ота-оналарнинг, ҳар бир оиланинг партия ва давлат олдидаги муқаддас бурчидир. Оилада ота вз онанинг ўзаро ва бошқаларга нисбатан муносабатлари бола тарбиясида ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Оила аъзоларининг ўзаро муносабати ҳақиқий инсонпарварлик, тенгҳуқуқлилик, бир-бирини севиш, ишонч ва ҳурматга асосланган бўлса, ундай оилаларда тарбия топган болалар ҳам ўз ота-оналари сингари олижаноб хусусиятларнинг эгаси бўладилар. Болани оилада яхши тарбиялаш учун оила аъзоларининг ўзлари даставвал тарбияланган бўлмоқлари лозим. Оиладаги катталар меҳнатсевар, ростгўй, хушмуомала кишилар бўлса, болалар ҳам худди шундай бўлиб ўсишга интиладилар. Болани ўтмишнинг зарарли сарқитларидан озод қилиб тарбиялашгина кифоя қилмайди, балки уни шу сарқитларга қарши актив курашадиган жанговар атеист қилиб ҳам етиштириш керак.

Оилада эскилик сарқитларига қарши курашнинг асосий зарбаси хотин-қизларга нисбатан бой-феодалларча муносабатда бўлаётган эркакларга қаратилган бўлиши керак. Буни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленуми ҳам уқтириб ўтди. Шу билан бир қаторда хотин-қизлар ўртасида маданий-оммавий ва сиёсий-тарбиявий ишларни ҳам системали суратда олиб бориш керак.

Ҳамма соҳаларда бўлгани каби оилада ҳам коммунистик муносабатларни барқарор қилиш, ўтмишнинг зарарли сарқитларини оилавий муносабатлардан тамомила ҳайдаб чиқариш идеология ишининг ва бутун жамоатчиликнинг муҳим, шарафли вазифасидир.

П. ҲАМИДОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

Суратда: Тошкент политехника институти электр системаси кафедрасининг старший ўқитувчиси В. А. Имас электро-техника лабораториясида студентлар билан амалий машғулот ўтказмоқда.
М. Нуриддинов фотоси.

ҲАВОГА СОВУРИЛГАН ПУЛЛАР

ПАРТИЯ-ДАВЛАТ КОНТРОЛИ АМАЛДА

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги Солдатское қишлоғи яқинида Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигининг каноп бўйича районлараро уруғчилик станцияси жойлашган. Иван Васильевич Горбашов раҳбарлигидаги каттагина бу ташкилотда неча йиллардан буён тайинлик бир ишнинг натижаси кўринмайди. Станция ходимлари фақат маошдан маошгача бўлган вақтда кун санаш билан овора бўладилар... Уруғчилик станциясининг тарихига бир назар солайлик 1946 йилда республикамизда каноп экини кенг кўламда экилабошлаганди. Шунда собиқ Қуйи Чирчиқ район зонасида каноп бўйича уруғчилик станцияси ташкил этилди. Станция уруғ тайёрлаш ва колхозларни сифатли каноп уруғлари билан таъминлаб туриши керак эди. Дастлаб иш яхши борди. Ҳосил яхши бўлган йиллари 2 минг тоннагача етказиб сифатли каноп уруғи тайёрланди. Аммо кейинчалик каноп уруғи етиштириш ва тайёрлаш иши билан ҳеч ким, ҳатто биринчи навбатда собиқ Қишлоқ хўжалик министрлиги ҳам шуғулллланмади, қизиқмади. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги ҳам бу муҳим иш участкаси билан яқиндан шуғулланмади. Натижада уруғлик етиштириш ва тайёрлаш йилдан йилга камайиб кетди. Ҳозирги вақтда тайёрланаётган уруғликнинг миқдори атиги 200 тоннани ташкил этмоқда.

1957 йилда каноп уруғи етиштиришни жойлардаги колхозларнинг қисман ўзида ташкил этиш ҳақида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарори чиқди. Ана шундан кейин уруғчилик станцияси ходимлари учун ҳеч қандай иш қолмади. Турган гап станцияни ортиқча ташкилот сифатида тугатиш лозим эди. Уруғ етказиб беришни эса «Коммунизм» уруғчилик совхозига юклаб қўйиш мақсадга мувофиқ эди. Афсуски ана шундай бўлмади. Станция ҳозирга давр яшаб келмоқда.

Унинг эҳтиёжи учун эса йилига 30 минг сўм миқдорида давлат маблағи сарфлаб келинаяпти. 1957 йилдан ҳозирга давр министрлик бу ортиқча ташкилот эҳтиёжи учун давлатнинг 200 минг сўмдан ортиқроқ маблағини ҳавога совурди. Партиямиз ортиқча штатларни қисқартириш, кераксиз турли контора ва ташкилотларни тугатиш ҳисобига давлат маблағларини тежаш кераклиги ҳақида кўп марта уқтириб кўрсатган. Аммо министрликдаги ўртоқлар партиямизнинг бу доно кўрсатмаларини етарли тушуниб олмаяптилар.

Уруғчилик станцияси нима билан шуғулланаяпти? Кейинги уч йилдаги аҳволни олиб кўрайлик. Шу йилларда каноп уруғи тайёрлаш давлат плани мана қандай бажарилган: 1961 йил — 92 процент, 1962 йил — 42 процент, 1963 йил — 31,9 процент адо этилган. 1963 йилда министрлик 750 тонна каноп уруғи тайёрлаш планини тасдиқлади. Станция эса амалда фақат 214.1 тонна уруғлик тайёрлади. Станция уруғ етказиб бериши лозим бўлган 15 та хўжаликнинг биронтаси ҳам каноп тайёрлаш давлат планини бажармади. Киров номли, «Гулистон», «Победа», Свердлов номли, Дмитров номли, Ленин номли ва Оққўрғон бошқармасидаги шунга ўхшаш бошқа хўжаликлар давлатга бир грамм ҳам уруғлик етказиб бермадилар. Бу аҳвол уруғчилик станцияси ходимларини сира ташвишлантирмайди, Министрликнинг каноп бўйича бош мутахассиси ўртоқ И. В. Перлецкий эса бу аҳволни кўра била туриб, мутлақо қайғурмайди.

Станция тайёрлаётган каноп уруғининг сифати ҳақида ҳам гапириб ўтишга тўғри келади. 1963 йилда станция ходимлари Қирғизистонга 32 тонна сараланмаган сифатсиз уруғ жўнатганлар. Кейинчалик аниқланишича, бу уруғликлар касалланган экан.

Станцияда олиб борилаётган бу йилги ишлар ҳам мутлақо талабга жавоб бермайди. 1964 йил биринчи квартал плани барбод берилди. Каноп уруғини реализация қилиш плани бор йўғи 6,5 процент бажарилди. Лубкор хўжаликларда каноп уруғи етиштириш иши пайсалга солиб қўйилган. Министрлик бу иш билан қизиқмаяпти. Бу йил жами 3800 гектарга каноп экилиши кўзда тутилган эди. Бироқ станциянинг бош агрономи И. Е Гребенюк аслида қанча ерга экилганини ҳам билмайди. Станция бошқарувчиси И. В. Горбашев, бош агрономи И. Е. Гребенюк ва бошқалар каноп етиштиришни механизациялаш, канопнинг янги сортларини ишлаб чиқаришга татбиқ этиш ҳақида мутлақо қайғурмаётирлар. Станция хўжаликлар ҳаётидан ажралиб қолган.

Шунинг учун ҳам каноп ҳосилдорлиги кескин пасайиб кетди. Ўтган йили ўрим-йиғим ишлари қўлда бажарилгани учун 414 гектардаги каноп ўрилмай қолиб кетди. Ҳосилнинг жуда оз қисмигина биринчи сортларга топширилаяпти. Натижада моддий-манфаатдорлик ўз-ўзидан камаяяпти. Хуллас станциядаги нуқсонларни гапиравергансиз тамом бўлмайди.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги раҳбарларининг уруғчилик станцияси масаласини кўриб чиқиб, бир фикрга келишлари учун фурсат келди. Кўп йиллар мобайнида давлатнинг катта-катта маблағларининг ортиқча сарф этилишига сабабчи бўлган кишиларга тегишли чора кўрилиши лозим.

А. СУПОНИЦКИЙ,
Тошкент қишлоқ область партия-давлат контроли комитетининг штатсиз инспектори.

ҚАЛАМКАШЛАР СЕМИНАРИ

Тошкент саноат область партия комитети корхоналарда чиқадиган кўптиражли газеталар редакторларининг бир кунлик семинарини ўтказди. Семинарга область, шаҳар ва район партия комитетлари идеология бўлимларининг ходимлари ҳам қатнашди.

Кўптиражли газеталарда КПСС Марказий Комитети декабрь (1963 йил), февраль (1964 йил) Пленумлари қарорларининг ёритилиши тўғрисида Чирчиқ шаҳрида чиқадиган «Химик» газетасининг редактори В. Попов, «Ташсельмашевец» газетасининг редактори Г. Демидов, «За цветные металлы» газетасининг редактори Б. Ким, «Тошкент ҳақиқати» газетасининг бўлим мудири Ш. Қосимов ўртоқлар фикр алмашдилар.

Шунингдек, кўптиражли газеталар саҳифаларида партия-давлат контроли органлари ишининг ёритилиши тўғрисида «Голос текстильщика» газетасининг редактори Х. Маргонин, «Шахтерская правда» газетасининг редактори Б. Бистропский, Тошкент саноат область партия-давлат контроли комитети раисининг ўринбосари Н. Пискорская ва бошқа ўртоқлар сўзлашди.

Семинар қатнашчилари «Ташкентская правда» газетаси редакторининг ўринбосари ўртоқ Е. Оврутскийнинг авторлар активи билан ишлаш методлари тўғрисидаги гапларини зўр қизиқиш билан тинглашди.

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг масъул секретари ўртоқ Р. Умаров республика, ўлка ва область газеталари масъул секретарлари ва ходимларининг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ семинари ҳақида ўз таассуротларини ҳикоя қилиб берди.

Республика ва Ўзбекистон Компартияси 40 йиллик юбилейини муносиб нишонлашда кўп тиражли газеталарнинг роли тўғрисида Тошкент саноат область партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Р. Мусахонова гапирди.

Семинар қатнашчилари редакцияга келаётган материалларни ишлаш, уларни верстка қилиш юзасидан «Ташкентская правда» газетаси редакциясида ўтказилган амалий машғулотда ҳам бўлишди.

ЮКСАК МАДАНИЯТ САРИ

Эрта баҳор эди. 3-цех бошлиғи А. Луценко раҳбарлигидаги бир группа ишчиларнинг Москва, Ленинград пойафзал фабрикаларига тажриба алмашиш мақсадида қилган сафари якунига бағишланган йиғилиш ўтказдик.

— Энг характерлиси шуки,— деди цех бошлиғи,— биз бўлган корхоналарда меҳнат маданияти юксак даражада экан. Цехлар ёп-ёруғ, озода. Машина ва ускуналар бир хилда, оч ҳаво рангга бўялган. Тувакларлардаги гулларни айтмайсизми? Цехдан чиқиб кетгингиз келмайди.

— Бу унчалик қийин иш эмас, келинглар, биз ҳам ўз фабрикамизда ана шундай тартиб ўрнатамиз, цехларимизни ясатамиз,— деди 3-цех ишчиси Неля Курочкина.

Жонкуярларимиз енг шимариб ишга тушиб кетишди. Дастлаб бу тартибни 3 цехда жорий қилабошладик. Илгарилари заготовкадан чиқадиган қийқимлар, калта-култа чармлар машиналар атрофига ташланар, смена охирида супурилиб, иш ўрни сменадошга топширилларди. Бунинг учун сменалар орасида 10—20 минут вақт кетар. Унинг устига ҳамма иш ўрнини супурабошлагач, чанг кўтарилиб, хонани шамоллатишга тўғри келарди. Ҳар бир машина ёнига қийқимлар учун яшик ўрнатилгач, иш ўринлари бир мунча тартибли бўлди.

Цехдаги ишчиларнинг аксарияти хотин-қизлар эмасми, ишхонани ҳам худди ўз уйларидек безашга тушиб кетишди. Коммунистик меҳнат зарбдори Рая Саломина билан Неля Курочкина уйларидан тувакгуллар келтириб станоклар ёнига ўрнатишди. Қундуз Эргашева, Қумри Ғофурова, Валя Корниенко ва бошқалар гулларни қаламча қилиб кўпайтиришди. Тез орада ҳар бир станок ёнида тувак гуллар пайдо бўлди.

Цехда ҳар шанба куни санитария куни ўтказилади. Бунда шиплар, деразалар, шкафлар ювилади. Бу ишларнинг ҳаммасини ишчиларнинг ўзлари қилишади.

Барча станоклар, шкафлар, ёрдамчи ускуналар ва деворлар оч ҳаворангга бўялган. Ҳозир цехга кирган кишининг баҳри-дили очилади. Худди гулзорда юргандек ҳис қилади ўзини.

Биргина 3-цех билан кифояланиб қолганимиз йўқ. Фабрикадаги 9 цехнинг ҳаммаси ишда юксак маданият учун курашмоқда. Территориямизнинг торлиги, цехларимизнинг нобоплигига қарамай, барча мавжуд имкониятларни ишга солиб, фабрикани яшнатиш чораларини кўраётирмиз. Деярли барча цехларни бўёқдан чиқардик. Ускуна ва машиналар ремонт қилинмоқда.

Энг муҳими, кишиларимиз ишга астойдил киришаётирлар. Саноат эстетикасини жорий этиш масаласи билан ҳар бир ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчи шуғулланади. Бу соҳада фабрика бош инженери М. Борцовский бошлиқ 14 кишидан иборат штаб ишга ижодий ёндошмоқда. Штаб аъзолари меҳнат маданиятини яхшилашга қаратилган таклиф ва мулоҳазаларни тезкорлик билан ишлаб чиқаётирлар.

Меҳнат маданияти юксалган сари планларимизнинг бажарилиши ҳам осонлашмоқда. Маҳсулот сифати яхшиланяпти. Прогулчилик, меҳнат интизомини бузиш каби ҳоллар деярли барҳам еди. Ушбу рақамлар бунинг далилидир. Фабрикамиз коллективи 7 ойлик план топшириқларини ортиғи билан адо этди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан брак икки баравар камайди. Фабрика муттасил бир меёрда ишлашга ўтди.

Эндиги вазифамиз фабрикани юксак маданиятли ва аъло маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхонага айлантириш учун янада зўр бериб курашишдан иборатдир. Фабрикамиз коммунистлари, инженер-техник ходимлари ва барча ишчилари бу эзгу ниятга албатта етишадилар.

О. НУРМУҲАМЕДОВ,
Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасининг директори.

РЕМОНТ ТУГАЛЛАНДИ

Калинин районидаги мактабларда янги ўқув йилига пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Бу соҳада айниқса, районнинг Қўйлиқ посёлкасидаги 9 та мактабда намунали ишлар амалга оширилди.

118-мактабда ремонт ишлари жамоатчилик кучи билан бажарилди. Синф хоналари сифатли ремонтдан чиқарилди. 4 та янги печка ўрнатилди. Лаборатория, кутубхона, пионер хоналари янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди. Мактабдаги буфет сифатли ремонт қилиниб қўйилди.

Шуни алоҳида айтиш керакки, мактаб бу йил ўзининг агробиология кабинетига ҳам эга бўлади. Лаборатория янги асбоб-ускуналар билан таъминланди.

Шунингдек, посёлкадаги 113, 114, 115, 116-мактабларда ҳам ремонт ишлари тугалланди. Мактабларни муддатидан илгари янги ўқув йилига тахт қилиб қўйишда бошқармадаги «Партия XXI съезди» совхози ишчиларининг хизмати катта бўлди. Совхоз 89, 113, 114, 115, 118-мактабларни ҳар хил инвентарлар билан таъминлади.

Ҳозир 114-мактабда 8 та қўшимча синф хонаси қурилмоқда.

И. РУСТАМОВ.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

ШЕРЮРАК МЕРГАН

Овчи Умар отанинг довруғи бутун қишлоққа кетган.

Ёз кунларидан бири. Кекса овчи қоялар тепасидан ўтадиган сўқмоқ йўлда яшириниб ов пойларди. Бирдан унинг кўзи ўзидан юз метрлар чамаси нарида келаётган қора шарпага тушди. Ота дарҳол кўкраги билан ерга ётиб олди. Қўш оғиз милтиғини тўғрилаб, уни нишонга олди. Ўқ товушидан тонгги сукунатда мудраётган кенг дара ларзага келди. Қоплон ағанади.

Ёшлардек сергайрат Умар ота Жафарқуловни «Коммуна» колхозидагина эмас, райондагилар ҳам ҳурмат билан тилга олишади. «Чорвамизнинг ғамхўри, шерюрак овчи», деб таърифлашади.

(«Суръат»).

СУШИЛКАЛАР ТАХТМИ?

Мўл ҳосилни сира нобуд қилмай йиғиб оламан деган деҳқон сушилка хўжаликларини шу кунлардан бошлаб тахт ҳолга келтириши шарт.

Бошқармамизда 13 та сушилка бор. Аммо уларни ремонт қилиш ҳеч кимнинг эсига келмаяпти. Айниқса, «Ленинград», «Маданият», Киров номли колхозларда аҳвол чатоқ.

Кунлар кетидан кунлар ўтяпти. Сушилкалар ремонтига қачон киришилади?

(«Коммунизм тонги»)

МАШИНА ТЕРИМИГА МОСЛАБ

Бу йил бригадамиз пахтакорлари 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш, ҳосилнинг 60 процентини «зангори кема»лар билан йиғиштириб олиш учун курашмоқдалар. Барча майдондаги ғўзалар машина теримига мос қилиб ўстирилмоқда. Ҳозиргача ғўзаларимизни узунасига ва кўндалангига уч марта культивация қилдик. Икки марта саратон сувига қондирдик. Шу туфайли ғўза тупларида кўплаб гул ва кўсак тўпланмоқда.

Менинг ўзимга келганда бу йил машинада 150 тонна пахта теришга аҳд қилганман. Бу республикамизнинг шонли 40 йиллик тўйига менинг совғам бўлади. Ҳозир «ХВС-1,2» пахта териш машинамни сифатли ремонт қилиб, ишга тўла созлаб қўйдим.

Қ. ЭШМУҲАМЕДОВ,
Охунбобоев номли колхоз 7-бригадасининг механик-ҳайдовчиси.

(«Янгийўл»).

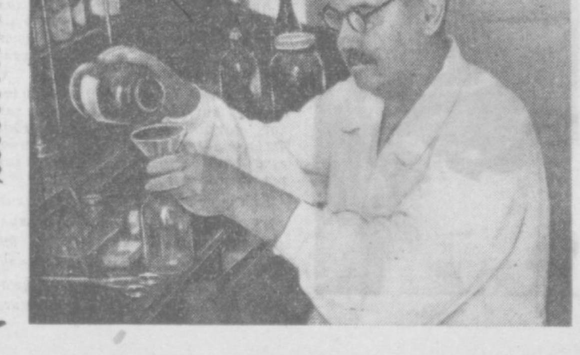

Наим ака Фахриддинов Чирчиқ шаҳар Троицк посёлкасидаги 21-аптекада 30 йилдан буён фидокорона ишлаб келаяпти. Аҳолига сидқидилдан хизмат қилаётган 65 ёшли бу кекса аптекачини ҳамма иззат-ҳурмат қилади. Суратда: Наим ака Фахриддинов дори тайёрламоқда.

К. Муҳамедов фотоси.

МУДИР БОБО

Ёш ёзувчи Наримон Орифжонов яқинда Чехословакияга бориб келди. У ана шу сафар таассуротлари асосида бир неча ҳикоялар ёзди. Қуйида шу ҳикоялардан бирини ўқийсиз.

● ●

Бу воқеа иккинчи жаҳон уруши тугаб, мамлакатда халқ хўжалигини тиклаш даври бошлангач кунларда юз берган эди.

...Дув-дув гап тарқалганини эшитиб, Лоцкер бобо анча ўйлаб қолди. Ўйласа ҳаққи бор-да. Нима, бошқалардан унинг қаери кам? Ян Лоучка, Антонин Гудечек каби тенгдошлари ҳаммаёққа жар солиб юришган бўлса-ю, Лоцкер бобо пақир киши пачада деб жим юра берсая! Набираларнинг тақдири нима бўлади? Ёш эмас. Не-не кунларни бошидан кечирмади? Қарийб шу олтмиш йил ичида мамлакатда ҳазилакам алғов-далғов бўлмади, дейсизми. Айниқса фашистлар юртни босиб олгач, бор буди-шудларини тортиб олиб, словакларни одам қаторидан чиқариб қўйди. Ҳайриятки, мана ёруғ кунлар ҳам бор экан! Мамлакат озод бўлди. Халқ тутқинликдан қутилиб, ўз эркини қўлига олди. Келажаги, бола-чақасининг бахти ҳақида ўйлайдиган замонлар келди. Минг раҳмат, ўша халоскор русларга!..

— Бобо, сизни Тони амаки чақиряптилар.— етти-саккиз ёшлар чамасидаги набираси Людмиланинг қўнғироқдек овози тамаки тутатиб ўтирган Лоцкер бобонинг хаёлини бўлиб юборди. Чол аста қўзғолиб, меҳмонни қаршилаган чиқди.

— Салом, Лоца. аҳволлар қалай?—самимий табассум билан қўл узатди Антони. Бу эллик беш ёшлардаги тепакал қўнғир сочли, юзига сепкил тошган кишининг кунора Лоцкер бобонинг уйига қатнашида гап бор эди. Чол буни яхши билар эди-ю, аммо бир қарорга келолмай сарсон эди.

— Салом, Тони, кел, қани уйга,— деди чол фикрларичи бир ерга тўплашга урналиб.

— Уйга киришга вақт йўқ. Иш кўп. Эрта-индин таъсис мажлиси бўлади. Ўшангача қиладиган юмушларимиз тўлиб ётибди...

Чоллар эшик ёнидаги тахта скамейкага ўтиришди. Ўртага яна жимлик чўкди. Лоцкер бобо ҳамон хаёл сурарди. Бир неча кундирки, у ҳамқишлоқларини қийнар, уларга «ҳа» ёки «йўқ» деб аниқ жавоб қайтармас эди. Умрида ҳеч қачон кўрмаган ва синамаган бир ишга рози ёки норози бўлиши амри маҳол эди. Ҳар томонни тарозуга солиб. мулоҳаза қилиб кўради у. Ҳозир ана шу аҳволда эди Лоцкер бобо.

У тартибли қирқилган газетадан бир парчасини ўртоғига узатиб, иккинчи бўлагига ўзи тамаки ўради.

— Гапни қисқа қил, Лоца, бирор қарорга келдингми?

— Ҳозирча бир нима дейишим қийин. Тони, шошиляпсан, бўлмаса баъзи мулоҳазаларимни айтиб бермоқчи эдим,— деди чол тамаки тутунини бурнидан чиқариб.

— Қани, айт, эшитишга тайёрман.— қизиқиб қолди Антони.

— Ўзинг ўйлаб кўр,—деб оҳиста гап бошлади чол,— ўғилларимнинг иккаласи ҳам, биргина куёвим ҳам урушда ҳалок бўлганини биласан.

— Тўғри, биламан.

— Шундай экан, жўжабирдай жонмиз, уларга қарайдиган биргина менман холос. Ёшим ҳам борадиган жойига бориб қолди.

— Гапинг тўғри, бу гаплар бизга маълум.

— Маълум бўлса, мени ташвишга қўйишдан сенларга нима фойда?

— Қизиқсан-а, Лоца, бу нега ташвиш бўлади, ахир сенинг ўзингга фойда-ку!

— Нимаси фойда? Пешонамдаги биргина сигирим билан ёлғиз уловимни тортиб олсаларинг, тирикчилик ўтказиб турган еримнинг ярмига эга чиқсаларинг, унинг устига мени ҳар куни бировлар учун ишлашга мажбур қилсаларинг... Фойдаси шуми?

— Лоца, сен ҳали ҳам қолоқ фикрда экансан. Бу гапларичгдан буржуйнинг иси келяпти. Мен сенга яна бир марта тушунтиришга уриниб кўраман, қулоқ сол: кооператив дегани на меники-ю ва на сеники. У ҳаммамизники. Биз ўзимиздаги қорамолларни, от-уловларни тўплаб, бир оилага бирлашамиз. Давлат трактор беради, бошқа қишлоқ хўжалик машиналари беради. Ерни ҳаммамиз биргалашиб ишлаймиз. Олинган ҳосил ўртада.

— Борди-ю, қўли эгрилар чиқиб қолса-чи? Унда бола-чақаларимнинг ҳоли не кечади?

— Қўрқма, эгри қўлларни уриб синдирамиз. Агар бирор гап бўлиб қолса, давлат ёрдам бериши турган гап.

— Давлат кафолот берадими?

— Кооперативга кирганларни ҳамиша қўллаб-қувватлайди.

— Ундай бўлса, Тони. мен яна бир танимга ўйлаб кўрай. Кечқурун, пивохонада учрашамиз.

— Майли, мен кутиб тураман. Хайр. омон бўл.

Антони ёшларга хос ҳаракат билан даст ўрнидан туриб, тез-тез юриб кетди. Лоцкер бобо уйга кириб, кампири Герма бувига бўлган гапларни айтиб берди.

— Бошимизга яна бирор ташвиш тушмаса эди,— деб гумонсиради Герма буви.— чега булар бизнинг сигир билан уловга ёпишиб олишди?

— Йўқ, хотин,— деди чол гўё, ўзига-ўзи гапираётгандек,— ёпишиб олишгани йўқ. Ёпишолмайдилар ҳам. Истак ўзимизда. Хоҳласак кирамиз кооперативига, хоҳламасак йўқ. Мажбур қилишмайди. Аммо, нега, ҳамқишлоқларимиздан ажралиб қолишимиз керак. Ахир. ҳамма ҳам бизга ўхшаган-ку. Қўшниларимиз кооперативга кириб кетса, биз ташқарида қолиб кетсак, яхши бўлмас дейман, «бўлинганни бўри ер» деган гаплар бор...

— Яна ихтиёрингиз. отаси. Рўзғорбоши ўзингиз. Нима қилсангиз ҳам ўзингиз биласиз, иш қилиб, тирикчилигимиз тебраниб турса бас...

— Албатта, тебранади. Ҳатто, ҳозиргидан анча дуруст кун кўришимизга негадир кўзим етиб турибди.

Кампир бурчакдаги бутга чўкиниб, алланарсаларни пичирладида, чолини дуо қилди.

Оқшом чоғи чол тарғил сигири билан орик уловининг бошбоғидан етаклаб кўчага чиқди. Кичкина Людмила хивич билан молларни орқасидан ҳайдаб йўлга тушди.

* * *

Антони ҳақ экан. Кооператив ҳадемай гуллаб кетди. Ярим минг гектарга яқин ерга буғдой, қанд лавлаги, картошка, беда экилди. Қишлоқнинг икки юздан ортиқ ишга яроқли кишиси кооперативни ривожлантириш йўлида фидокорона меҳнат қилди. Давлат ҳам қўл қовуштириб турмади. Олтита трактор, иккита комбайн ва бешта беда ўриш машинаси берди. Кооператив оёққа турсин деб моддий ёрдамини аямади.

Аёллар чорвачилик фермасида, эркаклар далада тер тўкиб, хўжаликни камол топдира бошладилар. Лоцкер бобо чорвачилик фермасининг мудири қилиб сайланди. Фермада эса мингдан ортиқ чўчқа, беш юзга яқин қорамол бор. Шуларнинг ҳаммасига ғамхўрлик қилиш Лоцкер бобога топширилди. Уни ҳамма «мудир бобо» деб чақирадиган бўлиб қолишди. У ўз меҳнатидан мамнун бўлиб ишлай бошлади.

Ҳадемай Лоцкер бобонинг обрўси ошиб кетди. Ҳар бир йиғинда, маъракада унинг номини ҳурмат билан тилга олишади, кооператив тузилишидаги иккилланганини эслаб, самимий кулишадиган бўлишди. «Янгилик-да,— дейди чол шундай чоғларда.—янгилик қаршиликсиз бўлмайди. Нима, бизнинг ота-боболаримиз кооперативни тушда кўришибдими-ки, унга киргин деб васият қилишган бўлса. Ўзимиз туздик, ўзимиз гуллатамиз кооперативни...»

Яқинда чолнинг ҳаётида энг бахтли кун бўлди. Шляпанице номидаги кооперативнинг жонбоз ферма мудири Лоцкер бобонинг сурати ва унинг фидокорлигини ҳикоя қилувчи мақола «Руде право» газетасида босилиб чиқди. Олтмиш йил бировнинг назарига тушмаган Лоцкер бобонинг номи ҳозир эл оғзида достон.

Наримон ОРИФЖОНОВ.

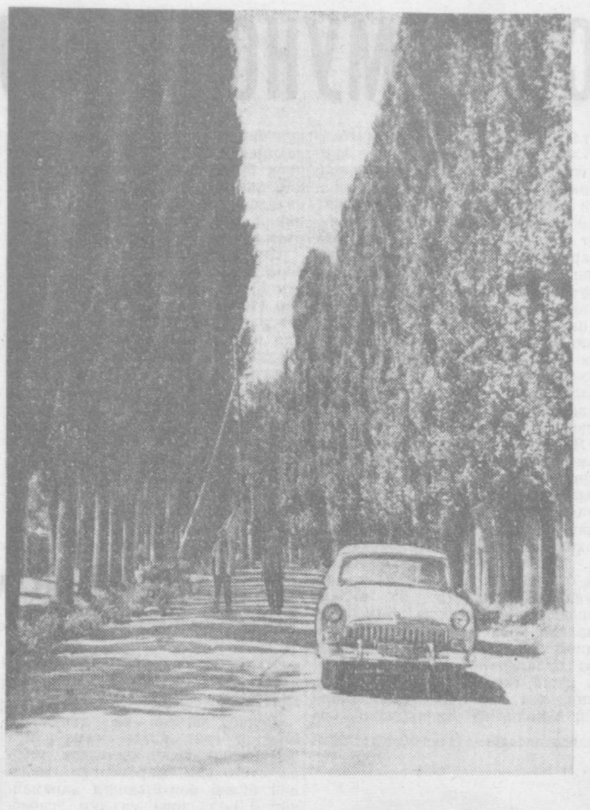

Собир Раҳимов номли колхоз Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги йирик хўжаликлардан биридир. Колхоз меҳнаткашлари ўз қишлоқларини йил сайин обод ва кўркам қилмоқдалар. Бу ерда кейинги йилларда кенг, текис кўчалар, янги-янги бинолар бунёдга келди. Сиз суратда икки чети ям-яшил дарахтлар билан қопланган колхоз кўчасини кўриб турибсиз.

А. Мальцев фотоси.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

✦ Калинин бошқармасидаги «Партия XXI съезди» совхозининг иккинчи бўлимида 50 ўринли болалар боғчаси ва яслиси қурилиб фойдаланишга топширилди.

Р. ИСМАТУЛЛАЕВ.

✦ Республикамизнинг 40 йиллик тўйи муносабати билан бошланган социалистик мусобақага қўшилган Чирчиқ химиклари ярим йиллик планни 104,5 процент қилиб бажардилар.

Фақат июнь ойининг ўзидагина пландан ташқари бир неча юз тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилиб, колхоз ва совхозларга жўнатилди.

В. ПОПОВ.

✦ Чилонзор районидаги «Зарафшон» маҳалласида аҳолининг кучи ва маблағи ҳисобига жамоатчилик асосида клуб қурилиб фойдаланишга топширилди. Бу янги клуб маҳалла аҳолисининг республикамизнинг қирқ йиллик тўйига муносиб совғаси бўлди.

Т. ЛАТИПОВ.

ҲОДИСА

ОЛТИН ХАЗИНА СИРИ

Владивосток шаҳар автоинспекторларининг бутун диққат-эътибори бир нарсага қаратилган. Улар ман қилинган жойга тупроқ ташлаган самосвал машинасининг шоферини аҳтармоқдалар. Қоидани бузган шоферни.... мукофотламоқчилар. Маҳаллий телевидение директори икки марта эшиттиришини тўхтатиб, шоферга мурожаат қилди.

Самосвалдан тушган тупроқни йиғнаган болалар 3 килограмм 590 грамм келадиган 445 та олтин танга топиб олганлар. Унинг 440 таси Испанияда чиқарилган бўлиб, ҳар бири 25 песетли, король Альфонс XII сурати туширилгандир. Тангалар 1876—1881 йилда чиқарилган. 5 та ўн сўмлиги эса рус олтинлари бўлиб, 1889—1903 йилларда чиқарилган. Олтин тангалар деярли муомилада бўлмаган, аъло даражада сақланиб қолган. Уларнинг айримлари зарарланган. Бу экскаватор ковши ёки бульдозер ҳаракати натижасида зарарланган бўлса керак.

Бу қандай хазина? Қердан келиб қолган? Хазинанинг ҳаммаси шуми ёки бир бўлагими? Бу муаммо ҳали ҳал бўлганича йўқ. Тинч океан флоти музейининг директори Борис Сушков АПН мухбири билан бўлган суҳбатда бу катта хазинанинг бир бўлаги деди. Владивостокда чет эл валютаси жуда кўп ишлатилган. Ўтган асрнинг 80—90 йилларида портга испан кемалари тез-тез келиб турган, кема капитанлари иш ҳақига олтин танга олиб уни матросларга улашган. Шаҳарда бир неча банк бўлган. Катта-катта ўғрилар группаси ҳам бўлган. Буларнинг ҳаммаси олтин тангалар маълум сабабга кўра яшириб қўйилган деган хулосага олиб келади. Борис Сушков XX асрнинг бошларида маҳаллий газеталар банкни ўғирлашгани ва инкассаторни ўлдиришгани ҳақида хабар беришганини эслайди. Эҳтимол топилган хазина бу ҳодисага алоқадор бўлиб чиқар. Ҳозирда ана шу ерга тупроқ тўккан шоферни топиш, тупроқни қаердан олганини ва яна қаерга тўкканини билиш керак. Мен аминманки, деди суҳбатининг охирида музей директори, яқин орада олтин хазина сири очилади. (АПН).

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ДЎСТОНА ЁРДАМ

МОГАДИШО, 29 июль. (ТАСС). Кеча Сомали республикасининг жанубидаги Уожид шаҳарчасида Совет Иттифоқи томонидан Сомали халқига текин ёрдам тариқасида қуриб берилган госпитални очиш маросими ўтказилди. Ана шу воқеага бағишланган тантаналарда қатнашиш учун СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раиси нинг ўринбосари А. И. Алихонов ҳамда совет мутахассислари келдилар.

Уожиддаги госпиталь Совет Иттифоқи томонидан Сомали халқига совға тариқасида қурилган объектларнинг учинчисидир. Шу йилнинг бошларида Могадишода босмахона, Шайҳда сил касалига қарши даволовчи госпиталь қурилиб, Сомали ҳукуматига топширилган эди.

Янги госпиталь айни бир вақт ичида 50 беморни қабул қила олади. Госпиталда амбулатория бор. Госпиталь замонавий энг янги медицина ускуналари билан таъминланган.

Уожид госпиталини очиш маросими Совет-Сомали дўстлиги намойишига айланди.

БМТ МАХСУС МИССИЯСИНИНГ ДОКЛАДИ

НЬЮ-ЙОРК, 29 июль. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг махсус миссияси Хавфсизлик Кенгашининг шу йил 4 июндаги қарорига мувофиқ. Камбоджа-Жанубий Вьетнам чегарасидаги аҳволни текшириб чиққан эди. Миссия кеча Хавфсизлик Кенгашига доклад тақдим этди.

Миссия ташқаридан бостириб кириш эҳтимолини кузатиб туриш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кузатувчиларини Камбоджа территорияси чегараси районига юборишни тавсия этди.

Миссия Жанубий Вьетнам режимининг халқаро полиция кучларини вужудга келтириш ёки кузатувчиларнинг катта бир группасини тузиш ҳақидаги таклифини қабул қилмади. Камбоджа бу таклифга қарши чиқди.

Бразилия, Фил Суяги Қирғоғи ва Марокаш вакилларидан тузилгач бу миссия Жанубий Вьетнам режими ва АҚШнинг Камбоджа территориал бутунлигига ва бу мамлакатнинг гражданин аҳолисига қарши очиқдан-очиқ қилаётган агрессиясидан тегишли хулосалар чиқариб олишдан бўйин товлашни афзал кўрди, ҳолбуки бундай хулосаларни чиқариш учун ҳамма асослар бор эди.

Бундан ташқари, Камбоджа эътироз билдиришига қарамай миссия чегарани демаркация қилишни тавсия этди, ҳолбуки бу проблеманинг чегарадаги кескинлик сабабларига бевосита ҳеч қандай алоқаси йўқ.

Камбоджа билан Жанубий Вьетнам ўртасидаги дипломатия муносабатлари 1963 йилнинг август ойида узилиб қолган эди, миссия бу муносабатларни тиклашни ва ҳар иккала ҳукумат ўртасидаги муносабатларни йўлга қўйиш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юқори мартабали вакилини тайинлашни ҳам тавсия этди.

КОНГОДА АҲВОЛ

БРАЗЗАВИЛЬ, 29 июль. (ТАСС). Конго Миллий озодлик кенгаши баёнот эълон қилди. Бу баёнотда айтилишича, Чомбе авиацияси Конго қўзғолончилари қўлида бўлган Кабало шаҳрини бомбардимон қилган. Шаҳар Америкада ишлаб чиқарилган самолётлардан бомбардимон қилинган.

ПАРИЖ, 29 июль. (ТАСС). Чомбе авиациясининг бомбардимон қилишига қарамай, Кабало шаҳрини ишғол қилган Конго қўзғолончилари Кабалодан 75 километр шимолда жойлашган Конголо томон силжиб бормоқдалар.

Франс Пресс агентлиги мухбирининг хабар беришича, Конголо шаҳри ишғол қилинган тақдирда қўзғолончилар Конгонинг шарқида Шимолий Катанга, Маньема ва Киву вилоятларининг бир қисмини ўз ичига олган кенг районни назорат қилиб турадилар.

ЕР ОСТИДАГИ ШАҲАРНИНГ СИРИ ОЧИЛДИ

ВАРШАВА, 29 июль. ТАСС мухбири **В. Кузнецов** хабар беради:

Польша-Чехословакия чегарасида жойлашган Валимдаги ер ости шаҳрининг сири очилди. Ана шу ер ости уянинг собиқ маҳбуси Тадеуш Модерский гитлерчиларнинг Польшадаги жиноятларини текширувчи бош комиссияга мурожаат қилди.

Фашистларнинг қамоқ лагерларида 4 йил ҳору зорлик билан сарсон-саргардон бўлиб юрганимдан кейин, деб ҳикоя қилади Т. Модерский, мени мутахассис деб Валимдаги ғорга олиб келишди. Мен ишлаган группа слесарь, токарь, электриклардан иборат бўлиб, ҳар хил станокларни ва марказий иситиш системасини ўрнатиш билан машғул эди. Маҳбусларнинг ўлимга маҳкум этилганликларини билганликлари учун гитлерчилар бир-бирлари билан гаплашган маҳалда бу ерда энг даҳшатли кучга эга бўлган янги қурол ишлаб чиқарувчи завод барпо этилганини яширмас эдилар. Т. Модерский ер остидаги бир неча ўн километрга чўзилиб кетган айланма йўлкалар ҳақида гапириб, завод бир неча қаватдан иборат бўлганлигини айтади.

Ер остидаги бир қанча иншоотлар, Т. Модерскийнинг фикрича, янги қуролни синаш мақсадида қурилган эди.

Собиқ маҳбус руслар, поляклар ва яҳудийларнинг мудҳиш қисмати ҳақида гапиради. Улар маҳбуслар орасида кўпчиликни ташкил қилар эдилар.

Валим ва унинг атрофидаги жойларда кишилар ёвузларча қатл этилган. Бу ерда ўнлаб ўртоқлик мозорлари топилди. Варшава қўзғолони қатнашчиларидан 500 киши Валимга келтирилган бўлса, бир неча кун ичида шулардан атиги 14 киши омон қолган. Т. Модерский ўзини тасодифий равишда қутқариб қолган. Гитлерчилар уни Хальберштадт атрофидаги Гарц тоғида ер остига жойлашган «Фау-1» ва «Фау-2» ракеталари ишлаб чиқарувчи иккинчи бир заводга кўчирганлар. Бу корхона «Вюстевальтерсдорф II» номи билан юритилган. Фашистлар Валимдаги корхонага «Вюстевальтерсдорф 1» деб ном берганлар. Демак, Хальберштадтдаги корхона сингари Валимдаги корхона ҳам бир хил вазифани бажарган.

Текшириш давом этмоқда.

ҚЎҒИРЧОҚЛАР ТИНЧИМАЁТИРЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 29 июль. (ТАСС). Жанубий Вьетнам қўғирчоқ ҳукуматининг бошлиғи генерал Кхань менинг қўшинларим Қўшма Штатларнинг маъқуллаши ёки маъқулламаслигидан қатъий назар Вьетнам Демократик Республикасига зарба бера оладилар, деди.

Жанубий Вьетнам ҳокимининг уришқоқлик руҳидаги ана шу гапларидан кейин Сайгонда дарҳол фашист безориларнинг митинги ўтказилди. Улар бу митингда разил урушни Вьетнам Демократик Республикаси территориясига кўчиришни талаб қилдилар.

Жанубий Вьетнам ҳукуматининг Вьетнам Демократик Республикаси территориясига бостириб кириш ҳақидаги чақириқлари, деб таъкидлайди Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлиги. «Қўшма Штатлар ҳукуматининг қўшимча равишда 5000 америка солдатини Жанубий Вьетнамга юбориш тўғрисидаги планлари эълон қилинган бир пайтда тўғри келди».

МУЗИКА АСБОБЛАРИ ПРОКАТИ

Музикани севмаган киши бўлмаса керак. Куй. қўшиқ инсонга руҳан куч-ирода, яхши кайфият бахш этади. Бастакорлар дутор, тамбур, рубоб каби миллий чолғу торларини мароқ билан чалганда атрофни сайқал куй тароналари қоплаб олади. Албатта кўнгил торларини бирга қўшиб куйга жўр бўлиш қандай яхши. Лекин ҳаммамиз ҳам чолғу асбоблари чалишни билавермаймиз. Ҳаммасини сотиб олиш учун ҳар ким ҳам имкониятга эга эмас. Аммо уни ўрганишга аҳд қилганлар ҳам йўқ эмас.

Яқинда «Правда Востока» кўчасидаги 19-уйда шаҳар аҳолисига ва музика ҳаваскорларига ажойиб қулайлик яратилди. Бу ердан истаган киши истаган асбобини маълум муддатга прокатга ола олади. Агар хоҳишингиз бўлса шу ернинг ўзида бастакор Любовь Розентал раҳбарлигида турли куйларни ўрганишингиз ҳам мумкин.

— Чолғу прокатимиз, — деди Л. Розентал, — кечагина ташкил топди. Лекин қисқа вақт ичида ўнлаб кишилар турли музика асбобларини прокатга олишди. бир группа ҳаваскорлар эса шу ернинг ўзида музика соҳасида саводини чиқаряпти.

Ленин кўчасидаги маиший хизмат кўрсатиш уйида яна бир прокат очилди. Бу ерда болалар учун автомашиналар, фотоаппарат, велосипед, ҳар хил ўйинчоқлар ва уй рўзғорига оид буюмларни прокатга олишингиз мумкин.

ФУТБОЛ

ЕТТИ ЎРИНГА ЎНТА ДАЪВОГАР

Группамизда ўтказилган навбатдаги учрашувлар қуйидаги натижаларни берди:

«Пахтакор» (Тошкент)— «Даугава» (Рига) — 0:0.

«Черноморец» (Одесса) — АСК (Новосибирск) — 4:1.

«Авангард» (Харьков) — «Локомотив» (Челябинск) — 1:0.

«Энергетик» (Душанба) — «Жальгирис» (Вильнюс) — 1:2.

«Заря» (Луганск) — «Динамо» (Ленинград) — 3:0.

«Кубань» (Краснодар) — «Строитель» (Ашхобод) — 4:0.

Бу турдан кейин финал группага кириш учун ўнта команда даъвогар бўлиб қолди. Ленинград динамочилари ва Душанбанинг «Энергетик» футболчилари мағлубиятдан кейин аҳволлари бир мунча оғирлашиб қолди. Ашхободнинг «Строитель» командасини ҳам финал группага жиддий даъвогар деб бўлмайди. Қолган ўнта команданинг финалга кириши учун тўла имконияти бор.

Яна беш турдан кейин саралаш мусобақаларига якун ясалади. Финалга кирган командалар иккинчи группа пешқадамлари билан «А» класси биринчи лигасига ўтиш учун курашни бошлаб юборади.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ТАБИАТ ОШИҒИ

Момақалдироқ тоғ чўққилари устида ваҳимали гулдуради. Тун сукунатини бузган осмон гулдураги Фазлиддин акани уйғотиб юборди. У кийимини елкасига илганича ташқарига чиқди. Кўкка боқди. Тоғларга келиб туташган осмонни қора булут қоплаган эди.

Фазлиддин ака чироқни ёқиб барометрга қаради. «Роса савалайдиганга ўхшайди. Тоғ ёнбағирлари селда қолиб кетмасайди» хаёлидан ўтказди. «Метстанцияга тез хабар қилиш керак. Сув олиб кетадиган жойларнинг чорасини кўриш лозим» шошиларди у. Шамолнинг йўналиши, ҳавонинг ҳарорати ҳақидаги дастлабки маълумотларни дафтарига ёзиб олдида, ўғли Тожиддинни — ўзининг ўринбосарини станцияга сим қоқиш учун юборди.

Тонг ёриша бошлаши билан ўзи Кўксувга қараб йўл олди. Ҳўл бўлиб кетган ёлғизоёқ йўл билан тепадан жарликка тушди.

Тоғларни бир-биридан айириб ташлаган шўх Кўксув ҳайқириб оқади. Жўшқин тоғ дарёсининг у қирғоғидан бу қирғоғига сув юзасидан 7—8 метр баландликда иккита сим тортилиб, бу симларга Фазлиддин аканинг махсус аравачаси ўрнатилган.

Кузатувчи беланчакка ўхшаш бу аравачага тушиб олдида, сувнинг ўртасига қараб кетди. Пирпиракни штангага боғлаб уни сувга ташлади. Пирпирак парвоз қилай деб турган самолётникига ўхшаб тез айланар, батареяга улачган аппарат эса уст-ма-уст жиринглади. Демак, сув жуда тез оқмоқда, ҳажми кўп.

Кузатувчи ҳамма маълумотларни жамлаб ҳисоб қилди: секундига 20 кубметр сув ўтмоқда!

— Кўксув ҳар қачонгидан ҳам ҳайқириб оқмоқда. Дарёнинг суви ўтган йилгидан бир ярим баравар кўп. — дейди Фазлиддин Шариев.

Кузатувчи сувнинг ҳароратини ҳам ўлчаб кўради: Цельсий бўйича +8 градус. Сув ҳароратининг кўтарилмаётгани тоғларда қорларнинг ҳали ҳам турганлигини кўрсатади.

— Кўксув тоғларида, Мингйилқи сойлари ва Обдорсойда ҳозир ҳам қор қатламлари ётибди, — дейди Фазлиддин ака. У кузатишни постдагина олиб бормай, бу жойларга ҳам тез-тез чиқиб турар экан.

Ўзбекистон Гидрометеорология хизмати Бош бошқармасининг Бурчмулла қишлоғидаги кузатувчиси ўртоқ Ф. Шариев тегишли маълумотларни мунтазам равишда Хўжакентдаги метеорология станциясига юборади. Гидрометеорология хизматида Фазлиддин акага ўхшаш оддий кузатувчиларнинг роли катта. Ана шулар берган маълумотлар орқали республикамизда об-ҳаво ва унинг инжиқликлари туфайли юз берадиган қийинчиликларнинг олди олинади, шаҳар ва қишлоқларимизга ҳаёт бағишловчи сувдан қандай фойдаланиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқилади.

Фазлиддин ака садоқат билан ўз бурчини бажарувчи оддий касб эгаси. У Бурчмуллада ҳавонинг температураси, ёғингарчилик, сувнинг ҳарорати ва ҳажми, шамолнинг йўналиши ва ҳоказоларни саккиз йилдан буён кузатади. Меҳнатдаги жуда яхши кўрсаткичлари, жамоат ишларида актив қатнашиб келаётгани учун бу табиат ошиғига коммунистик меҳнат зарбдори номи берилган.

Кузатишлар ҳақидаги маълумотлар ундан ўз вақтида пухта ишланган ҳолда келиб тургани учун Семашко номидаги Ўзбекистон Давлат курортология ва физиотерапия институти ўртоқ Ф. Шариевга ташаккур эълон қилган.

С. МУСАЕВ,

Бурчмулла қишлоғи.

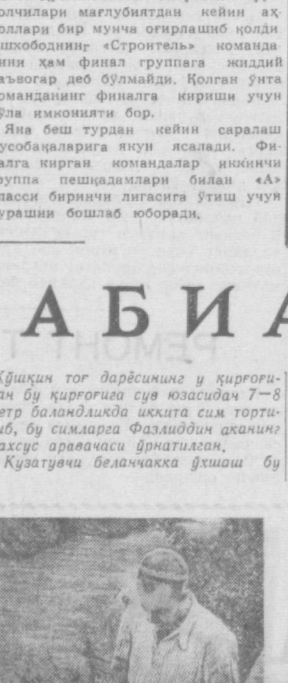

Суратда: кузатувчи ўртоқ Ф. Шариев Кўксув бўйида.

ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

● «Известия» газетасининг Германия Федератив Республикасида меҳмон бўлиб турган бош редактори А. И. Аджубей Боннда социал демократик партиясининг раиси В. Брандт билан учрашди, суҳбатда Германия социал демократик партиясининг бундестагдаги фракцияси раиси Ф. Эрлер қатнашди.

● «Тисса-сабей» нашриёти «Коммунистик ҳаракат бирлигига қарши фитна» деган брошюрани бирма тилида кўп нусхада нашр этди. Бу брошюро «Правда» газетасининг шу йил 3 ва 4 июнь сонларида «Бузғунчиларга қарши», «Коммунистик ҳаракат бирлиги учун» деган сарлавҳа остида босилган мақолаларидан иборат.

● Англия парламентининг аъзоларидан 126 киши умум палатасига резолюция лойиҳаси тақдим этди. Бу резолюция лойиҳасида Кения бош министри Жомо Кениатага қилинган ҳужум тўғрисида таассуф билдирилади.

● Афинада Кипр президенти Макариос билан Греция бош министри Г. Папандреу ўртасида музокаралар бошланди. Музокараларда ҳар иккала мамлакатнинг ташқи ишлар министрлари, шунингдек Греция миллий мудофаа министри қатнашмоқда.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИЗОР

31 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Сержаҳл саҳифалар** (мактаб ўқувчилари учун). 18.50—**Телевизион янгиликлар**, 19.10 —**Биз турли қитъа студентлари** (ҳужжатли фильм). 19.30 **Говорит Комсомолия** («Ёшлик» студияси).

20.10 —**Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.20 — **Телевизион янгиликлар**, 20.40 — **«Гулистон» колхозининг бир куни** (телевизион очерк ва концерт). 21.20—**Ғафур Ғулом шеърлари**, 21.50 — **Иблислар макони** (телевизион бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 20.20 — **Дўстлик бурчаги** (болалар учун). 20.40 — **Этери қўшиқлари** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 31/VII да. **Кулган киши**, 1/VIII да **Жизель.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино)— **Каттақўрғон шаҳар ўзбек давлат драма театри гастроллари: 31/VII да Дугоналар.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Куба, 1958 йил —«ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (эрталаб соат 10-20 минут ва кундуз 12-20 минутда).

Ромео, менинг қўшним — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Петер — НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Капитан Грант болалари —«ВАТАН» (эрталаб 10 да).

Кэмпбелл короллиги —НАВОИЙ номли (кеч соат 10 да).

Мушук келганда (тоқ соатларда). **Севги йиллари** (жуфт соатларда) — «СПУТНИК».

Қандай қилиб севимли бўлмоқ мумкин—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9-10 минут ва 10 яримда)

Петер — НАВОИЙ номли. «ФЕСТИВАЛЬ».

Икки она — КАФАНОВ номли.

99 маршрут —«УДАРНИК».

Сочи қирилганлар шайкаси — 1 МАЙ номли.

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА

кундуз соат 2 дан кеч 9 гача

Планетарий ишлайди

Сеанслар музика билан давом этади, кинофильмлар ва осмон жисмларини тасвирловчи диапозитивлар кўрсатилади.

4-37-33 телефон орқали коллектив заявкалар қабул қилинади.

Дам олиш куни — душанба.

Радио ва электротехника саноати бошқармасининг

ПЛАСТМАССА БУЮМЛАР ЗАВОДИГА

4, 5, 6-разрядли **токарлар, инструментчи слесарлар**, 3, 4, 5, 6-разрядли **фрезерчилар**

керак

Чилонзор кўчаси, 2-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин (14, 29-автобус, 7-троллейбуснинг «Сут комбинати» остановкаси).

«ШАРҚ ТОНГИ» ТРИКОТАЖ ФАБРИКАСИ

Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгашига қарашли Тўқимачилик-трикотаж ва шойи саноати бошқармасининг

ТОШКЕНТ ПАЙПОҚ-ТРИКОТАЖ ФАБРИКАСИГА

бирлашади

(Кисловодск кўчаси, 2-уй).

Жойларда ишлаш учун: тикувчилик фабрикасига **бош инженер**, ёғочсозлик заводи ва резина-техника буюмлари заводи учун **бош бухгалтерлар**, ёғочсозлик заводининг **бош инженери, план-ишлаб чиқариш бўлимларининг бошлиқлари**

керак

Квартира билан таъмин қилинади. Кўчиб боришдаги йўл чиқимлари меҳнат қонунларига мувофиқ тўланади.

Тошкент шаҳар, Хоразм кўчаси. 12-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин. Телефон 3-10-75, 2-90-43.

Архитектура кўчаси, 29-уйда турувчи **Қодир Расулевич Эргашев**нинг шу уйда турувчи Мавжуда Юнусовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари 25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология бўлими — 31936. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 26232. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 05753. ИНДЕКС 64695. Нашр № 1808.